

Na temelju čl. 24. alineja 8., a sukladno čl. 18. st. 1. t. 2. Statuta Zavoda za javno zdravstvo Zadar („Službeni glasnik Zadarske županije“ br. 7/2023), vršiteljica dužnosti ravnatelja Zavoda za javno zdravstvo Zadar podnosi Upravnom vijeću Zavoda pisano godišnje

IZVJEŠĆE O RADU ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO ZADAR ZA 2023. GODINU

UVOD

Zavod za javno zdravstvo Zadar je zdravstvena ustanova za obavljanje preventivne primarne i specijalističko-dijagnostičke javnozdravstvene djelatnosti na području jedinice područne (regionalne) samouprave Zadarske županije. Zavod za javno zdravstvo Zadar obavlja djelatnosti: epidemiologije zaraznih bolesti te kroničnih nezaraznih bolesti, javnog zdravstva, promicanja zdravlja, zdravstvene ekologije, mikrobiologije, školske i adolescentne medicine, mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti na području Zadarske županije. Sukladno članku 133. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“ broj 100/18, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) i članku 5. Statuta Zavoda za javno zdravstvo Zadar, Zavod na području Zadarske županije u provedbi navedenih djelatnosti obavlja sljedeće poslove:

- zdravstvenog prosvjećivanja s promicanjem zdravlja i prevencije bolesti,
- provodi specifičnu i preventivnu zdravstvenu zaštitu djece i mladeži, osobito u osnovnim i srednjim školama te visokim učilištima na svom području,
- prati, proučava, evaluira i izvješćuje o zdravstvenim potrebama i funkcionalnoj onesposobljenosti starijih ljudi te predlaže zdravstvene mjere za svoje područje,
- prikuplja, kontrolira i analizira statistička izvješća iz područja zdravstva, uključujući bolesti ovisnosti, na razini jedinice područne (regionalne) samouprave za potrebe Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo,
- na zahtjev župana, odnosno gradonačelnika, prati i ocjenjuje zdravstveno stanje stanovništva na tom području,
- kontinuirano provodi mjere higijensko-epidemiološke zaštite s epidemiološkom analizom stanja na području jedinice područne (regionalne) samouprave i po potrebi provodi protuepidemijske mjere te nadzire provođenje obveznih imunizacija,
- provodi mjere gerontološke zdravstvene zaštite,
- analizira epidemiološko stanje, planira, predlaže i sudjeluje u provođenju mjera i aktivnosti za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje bolesti ovisnosti,
- provodi zaštitu mentalnog zdravlja i izvanbolničko liječenje ovisnosti, što obuhvaća prevenciju i rano otkrivanje svih psihičkih poremećaja, dijagnostiku, liječenje i rehabilitaciju svih oblika ovisnosti, kao i mjere očuvanja mentalnog zdravlja u zajednici,
- surađuje sa zdravstvenim i drugim ustanovama i zdravstvenim radnicima u provedbi dijagnostike i liječenja bolesti ovisnosti te rehabilitacije i društvene integracije ovisnika,
- prati provedbu mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije te provodi preventivne i protuepidemijske postupke dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije za područje jedinice područne (regionalne) samouprave,
- obavlja mikrobiološku djelatnost (koja uključuje ispitivanja iz područja: bakteriologije, virologije, mikologije i parazitologije) od interesa za jedinicu područne (regionalne) samouprave,
- prati, proučava, analizira i ocjenjuje zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju, vode za rekreaciju i fizikalnu terapiju, površinske i otpadne vode, stanje vodoopskrbe, te zdravstvenu ispravnost namirnica i predmeta opće uporabe za područje jedinice područne (regionalne) samouprave (pri čemu obavlja specijalizirane djelatnosti za obavljanje tehničkog ispitivanja i analize namirnica i predmeta opće uporabe; ispituje kakvoću ulja od ploda i komine maslina; ispituje kakvoću meda i drugih pčelinjih proizvoda),
- sudjeluje u izradi i provedbi pojedinih programa zdravstvene zaštite u izvanrednim prilikama,

- prati, analizira i ocjenjuje utjecaj okoliša i hrane na zdravstveno stanje stanovništva jedinice područne (regionalne) samouprave (pri čemu obavlja tehničko ispitivanje i analize sastava i kakvoće: otpadnih voda, površinskih voda, podzemnih voda, mora, voda za rekreaciju i fizikalnu terapiju, zraka, otpada i sedimenta; obavlja tehničko ispitivanje i analize mikrobioloških pokazatelja: otpadnih voda, površinskih voda, podzemnih voda, mora, otpada i sedimenta, te bioloških pokazatelja površinskih voda, podzemnih voda i mora; ispituje i ocjenjuje ekotoksikološka svojstva otpadnih voda i kemijskih tvari koji dospijevaju u vode i more; provodi poslove mjerenja i predviđanja buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave; obavlja poslove izrade studija, stručnih podloga i elaborata zaštite okoliša; obavlja stručne poslove praćenja stanja okoliša (monitoring); obavlja stručne poslove ispitivanja kakvoće zraka i emisija u zrak),
- sudjeluje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera promicanja tjelesnog, mentalnog i spolnog/reproduktivnog zdravlja,
- sudjeluje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje kroničnih masovnih bolesti uključujući bolesti ovisnosti,
- obavlja raspodjelu obveznih cjepiva ordinacijama na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti na području jedinice područne (regionalne) samouprave,
- može obavljati stručne poslove zaštite okoliša sukladno posebnim propisima vezano uz zaštitu okoliša i zaštitu zraka,
- obavlja i ostale poslove za potrebe obavljanja javnozdravstvene djelatnosti sukladno posebnim propisima.

Zavod je pružatelj preventivne zdravstvene usluge stanovnicima Zadarske županije. Zavod je vodeća zdravstvena ustanova za promicanje zdravlja i prevenciju bolesti stanovništva Zadarske županije. Na dan 31. prosinca 2023. godine Zavod zapošljava ukupno 148 radnika, od čega 28 radnika na određeno vrijeme od kojih ukupno 13 u zamjeni za odsutne radnike, 7 pripravnika i 6 radnika zaposlenih na programima financiranim iz Ministarstva zdravstva RH i 1 radnik zaposlen zbog povećanja opsega poslova. U sklopu Programa pripravničkog staža za zdravstvene djelatnike uz zasnivanje radnog odnosa u 2023. god. 3 pripravnika završilo je pripravnički staž dok je 7 pripravnika započelo pripravnički staž.

Ustanova se financira prihodima iz državnog proračuna i to temeljem ugovora s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje i Ministarstvom zdravstva RH, prihodima iz proračuna jedinica lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave te prihodima ostvarenima na tržištu. Za obavljanje zdravstvene djelatnosti Zavod je s HZZO-om tijekom 2023. godine ugovarao provođenje:

a) primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja:

- higijensko-epidemiološka zdravstvena zaštita: 5 timova,
- zaštita školske djece i adolescenata: 7 timova,
- javnozdravstvena zaštita: 2 tima,
- zaštita mentalnog zdravlja i prevencija ovisnosti: 3 tima,
- zdravstvena ekologija: 1 tim.

b) izvanbolničke specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite

- specijalističko-dijagnostička zdravstvena zaštita - medicinska mikrobiologija: 3 tima,

Voditelji ovih timova su doktori medicine specijalisti kojih 20 je zaposleno na neodređeno vrijeme. U Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u nedostatku doktora medicine specijalista psihijatrije Ugovorili smo rad na određeno vrijeme na pola radnog vremena sa 3 dr. med. spec. psih. u mirovini i 1 dr. med. spec. psih. u dodatnom radu.

U 2023. godini zaposleno je na neodređeno vrijeme 3 doktora medicine specijalizanta i to: 2 iz epidemiologije i 1 iz školske i adolescentne medicine. Ove tri specijalizacije financirane su iz Nacionalnog plana oporavka ugovorenog s Ministarstvom zdravstva RH.

Od ukupno ostvarenih prihoda u 2023. godini u iznosu od 5.633.898,45 eura, prihod od HZZO-a na temelju ugovornih obveza iznosi 2.392.585,49 eura, od ugovora s Ministarstvom zdravstva RH 232.264,92 eura, a prihodi od Zadarske županije iznose ukupno 120.076,25 eura, od čega se 53.076,25 eura odnose na decentralizirana sredstva

CILJEVI / AKTIVNOSTI ZAVODA

- promicanje zdravlja i prevencija bolesti,
- rano otkrivanje i sprečavanje širenja zaraznih bolesti,
- prevencija i rano otkrivanje kroničnih nezaraznih bolesti,
- provedba nacionalnih preventivnih programa ranog otkrivanja raka,
- analiza i praćenje demografskih i zdravstveno-statističkih pokazatelja (pobol, smrtnost, organizacijska i kadrovska struktura zdravstvenog sustava na nivou Županije),
- poboljšanje zdravstvene pismenosti stanovništva,
- unapređenje i zaštita mentalnog zdravlja,
- praćenje zdravstvenog stanja i unapređenja zdravlja djece i mladeži,
- unapređenja zdravlja starijih,
- osiguranje brze i pouzdane etiološke dijagnostike infekcija,
- praćenje stanja i osiguravanje zdravog okoliša,
- uvođenje i osiguranje sustava kontrole,
- trajno rješenje prostornih uvjeta rada svih službi,
- poboljšanje informatizacije djelatnosti Zavoda,
- trajno stručno usavršavanje zaposlenika,
- poticanje znanstveno-istraživačkog rada.

Dugoročno gledano Zavod za javno zdravstvo Zadar je ustanova koja na osnovu svih relevantnih prikupljenih podataka predlaže razvoj javnog zdravstva i potrebe za zdravstvenim službama, stručnim kadrovima i organizacijom zdravstva u našoj županiji na što racionalniji način, uz ispunjavanje zdravstvenih potreba stanovništva. Zavod obavlja poslove iz svoje djelatnosti u sljedećim organizacijskim jedinicama:

1. Ured ravnatelja
2. Služba za zajedničke poslove
3. Služba za epidemiologiju
4. Služba za javno zdravstvo
5. Služba za školsku i adolescentnu medicinu
6. Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti
7. Služba za mikrobiologiju i parazitologiju
8. Služba za zdravstvenu ekologiju i zaštitu okoliša.

Izvješće o radu Zavoda za javno zdravstvo Zadar za 2023. godinu prikazano je po organizacijskim jedinicama.

1. URED RAVNATELJA

U Uredu ravnatelja 7 djelatnika na čelu s ravnateljem obavljaju sve zdravstvene, pravne, upravne i administrativne poslove u funkciji organizacije i vođenja poslovanja svih stručnih službi Zavoda. Ravnatelj organizira i vodi poslovanje, predstavlja i zastupa zdravstvenu ustanovu i odgovoran je za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava. Ravnatelj, njegov zamjenik i pomoćnik za kvalitetu u zdravstvu koordiniraju svim poslovnim funkcijama, obavljaju poslove planiranja dugoročnih i srednjoročnih radnih zadataka Zavoda, daju smjernice za izradu Poslovnog plana Zavoda i definiraju strateške ciljeve za dugoročni i srednjoročni razvoj Zavoda. Redovito analiziraju izvješća o financijskom upravljanju i kontroli te unutarnjoj reviziji kako bi se osiguralo pravodobno, kvalitetno i zakonito donošenje odluka s obzirom na odgovornost ravnatelja za zakonitost rada i upravljanje imovinom koja se koristi pri obavljanju svih aktivnosti, provedbi plana i ostvarenju poslovnih rezultata u Zavodu.

Iz redovnih aktivnosti ravnatelja i zamjenice ravnatelja za područje rukovodećih i pravnih poslova u 2023. godini ističemo važnije:

- U travnju 2023. god. zatraženo je rješenje o posebnom ovlaštenju Službe i Zavoda od nadležnog Ministarstva zdravstva RH za provedbu programa specijalističkog usavršavanja doktora medicine iz djelatnosti školske i adolescentne medicine, a za koje je u prosincu 2023. god. poslana požurnica.
- Organiziran je i podržan redovni dolazak ocjenitelja HAA u rujnu 2023. god. u postupku nadzora i proširenja akreditacijskog područja prema zahtjevima norme HRN EN ISO 15189 u Službi za mikrobiologiju i parazitologiju.
- Organiziran je i podržan redovni dolazak ocjenitelja HAA u prosincu 2023. god. u postupku reakreditacije norme: HRN EN ISO 7175:2017 u Službi za zdravstvenu ekologiju i zaštitu okoliša.
- Ministarstvo zdravstva RH je dana 23. 03. 2023. god. donijelo Zavodu za javno zdravstvo Zadar Rješenje kojim se utvrđuje da ispunjava normative i standarde u pogledu prostora, radnika i medicinsko - tehničke opreme specijalističke ambulate djelatnosti školske i adolescentne medicine.
- Obavljena je stručna kontrola svih dokumenata koji se predlažu na donošenje tijelima Zavoda, a posebno redovito Upravnom vijeću Zavoda s aspekta njihove usklađenosti s pozitivnim propisima.
- Dana 16. 05. 2023. god. Upravno vijeće Zavoda donijelo je Prijedlog Odluke o promjeni djelatnosti Zavoda za javno zdravstvo Zadar radi usklađenja djelatnosti s odredbom čl. 134. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Nar. nov". br. 100/18, 129/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23). Dana 24. 07. 2023. god. pokrenut je postupak ocjene sukladnosti kod nadležnog Ministarstva zdravstva RH na Odluku o promjeni i proširenju djelatnosti Zavoda za javno zdravstvo Zadar, Županijske skupštine Zadarske županije od dana 27. 06. 2023. god., a koji postupak nije dovršen već je dana 19. 12. 2023. god. poslana zatražena dopuna zahtjeva te se ocjena sukladnosti Odluke sa Zakonom još očekuje.
- U srpnju 2023. godine izrađen je tekst, usvojen od Upravnog vijeća Zavoda i dostavljen Zadarskoj županiji na suglasnost Statuta Zavoda za javno zdravstvo Zadar, usklađen sa pozitivnim propisima RH, koji se Zaključkom povukao zbog potrebnog usklađenja s izmjenom Odluke o proširenju i promjeni djelatnosti Zavoda.
- Predloženo je Stručnom vijeću Zavoda imenovanje novog člana u Upravno vijeće Zavoda iz redova radnika Zavoda sa visokom stručnom spremom, te je donesena nova odluka dana 13. 07. 2023. god. s početkom mandata od 19. 07. 2023. godine,
- Predložena su Upravnom vijeću i imenovana u novom sastavu ona tijela Zavoda čiji je mandat istekao, i to dana 28. 04. 2023. god. Povjerenstvo za lijekove, a dana 11. 12. 2023. god. Etičko povjerenstvo Zavoda.
- Izvršena je priprema i pruženo stručno očitovanje, na zahtjev višeg inspektora rada za radne odnose državnog inspektorata RH, Ispostave u Zadru, temeljem kojeg je otklonjena sumnja za nezakonito postupanje Zavoda u propisivanju osnovnih koeficijenata i obračunu i isplati plaće radnicima Zavoda, te u provedbi izbora radnika na određeno vrijeme na radno mjesto III. vrste: voditelj poslova kemijske analize temeljem javno objavljenog natječaja.
- U rujnu 2023. god. je povodom zaprimljene pritužbe izvršena stručna priprema i uspješna provedba postupka za zaštitu djelatnice od doživljenog uznemiravanja na radnom mjestu.
- Sukladno Zakonu o ustanovama i Zakonu o zdravstvenoj zaštiti izvršena je pravovremena priprema za Upravno vijeće te objava i provedba postupka za izbor i imenovanje ravnatelja Zavoda, a radi isticanja četverogodišnjeg mandata aktualnom ravnatelju Zavoda s danom 31. svibnja 2023. god., koji je ponovno izabran i imenovan od 01. lipnja 2023. na svoj peti mandat.
- Zamjenica ravnatelja je od srpnja 2023. god., a u odsutnosti ravnatelja radi dužeg bolovanja preuzela sve njegove poslove i zadatke te ih obavljala do imenovanja vršiteljice dužnosti ravnatelja s danom 15. 11. 2023. god., a to je nastavila i nadalje temeljem danih joj pisanih punomoći vršiteljice dužnosti ravnatelja.
- Zbog osobnog zahtjeva za razrješenje sa položaja ravnatelja, pripremljeno je za Upravno vijeće razrješenje ravnatelja te istovremeno imenovanje vršitelja dužnosti ravnatelja s danom 15. 11. 2023. god.
- Sukladno Zakonu o ustanovama i Zakonu o zdravstvenoj zaštiti izvršena je u zakonskom roku od 30 dana priprema za Upravno vijeće te objava natječaja za izbor i imenovanje ravnatelja Zavoda koji postupak se nastavlja i u 2024. godini.
- U suradnji s Općom bolnicom Zadar provodi se kontinuirana skrb o održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade. Ugovorena je i obavljena temeljita sanacija krovišta te nakon prvih kiša nije uočen prodor vode sa krova u spuštenu strop IV. kata zapažen još od 2019. godine. Nakon završetka radova

uslijedila je realizacija ugovora OB Zadar na postavljanju solarnih panela na krov zgrade koji se nastavlja i u 2024. god.

- Obavljaju se i svi ostali redovni poslovi za uspješno funkcioniranje svih djelatnosti Zavoda.

Pomoćnica za kvalitetu u zdravstvu je tijekom 2023. god. poslala redovna izvješća o radu Ministarstvu zdravstva RH koje je preuzelo poslove Agencije za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi RH koju je poslove preuzelo gdje su se analizirala dostavljena izvješća zdravstvenih ustanova s ciljem uspostave učinkovitog sustava osiguranja i poboljšanja kvalitete zdravstvene zaštite za pripremu i provedbu akreditacijskog postupka.

Tijekom 2023. god. iz djelokruga poslova zaštite na radu i od požara bilježimo sljedeće redovne aktivnosti:

- obavljene su edukacije novozaposlenih radnika, uključivo i pripravnike, za rad na siguran način i zaštitu od požara,
- obavljani su redoviti pregledi radnika na poslovima s posebnim uvjetima rada, prema planu te novouključenih pripravnika i stažista,
- obavljen je sistematski pregled zaposlenika Zavoda u Općoj bolnici Zadar u skladu s Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama,
- zajedno s OB Zadar sudjelovala u nadgledanju ispitivanja ispravnosti stabilnih sustava za dojavu požara - vatrodojava, ispitivanja ispravnosti sustava za sprječavanje širenja dima i požara - protupožarne zaklopke, funkcionalnosti sustava za odimljavanje, ispravnosti ručnih javljača požara, ispravnosti tipkala za daljinski isklone ee energije, ispravnosit optičkih/termičkih javljača, ispitivanje panik rasvjete i hidrantske mreže,
- izvršeno je servisno ispitivanja centrale za sigurnosnu rasvjetu,
- obavljen je servis diesel agregata od strane ovlaštene firme MEP Rijeka,
- obavljen je servis UPS-a od strane ovlaštene firme INFOTEL-a d.o.o.,
- obavljen je redoviti servis plinodojavne centrale za zemni plin te zamjena neisparvnih/starih detektora sa novim,
- sudjelovanje u organizaciji ispitivanja i provjeri plinske instalacije na ispravnost i nepropusnost od strane ovlaštene firme,
- sudjelovanje u nabavi odsinog ventilatora za KK9 zbog neispravnosti,
- sudjelovanje u prikupljanju podataka i dokumentacije za izradu energetskeg certifikata,
- sudjelovanje u prikupljanju podataka i dokumentacije za ispitivanje digestora,
- organiziranje vježbe evakuacije i spašavanja,
- sudjelovanje u organizaciji periodičnih servisa vatrogasnih aparata,
- organizacija redovitog pregleda i ispitivanja radne opreme koje se obavlja radi provjere ispunjavanja sigurnosno zdravstvenih zahtjeva na radnoj opremi,
- suradnja sa ugovorenim serviserom dizala na mjesečnoj razini,
- izvršen je redovni godišnji pregled dizala,
- izvršena je Pravilnikom propisana nabava radne i zaštitne odjeće i obuča putem jednostavne nabave te je ista podijeljena radnicima,
- kontinuirano se nabavljala i dijelila radno zaštitna oprema za potrebe svih djelatnika Zavoda za zaštitu od CoVID-19,
- prihvati i skladištenje radno- zaštitne opreme iz donacija od strane Civilne zaštite, a vezano za zaštitu od CoVID-19,
- izvršen je vanjski pregled opreme pod tlakom visoke razine opasnosti - CISA (parni sterilizator) od strane ovlaštenog inspeksijskog tijela TUV Croatia d.o.o.,
- prijavljen novi sterilizator (autoklav) Systec te izvršen redovni pregled od strane ovlaštenog inspeksijskog tijela TUV Croatia d.o.o.,
- izvršene su prijave profesionalne bolesti zbog Covida-19 prema HZZO,
- popunjavanje papira i prijava ozljede na radu za djelatnike,
- prijava državnom inspektoratu vezao za ozljedu na radu;
- sudjelovanje u radu Odbora zaštite na radu Zavoda,

- sudjelovanje u nadzoru inspektora zaštite od požara,
- revizija pojedinih radnih uputa, planova i pravilnika,
- sudjelovanje u organizaciji poslova na sanaciji krovšta Poliklinike OB Zadar,
- inicirana je kod OB Zadar narudžba izrade elektroenergetskog certifikata za zgradu Poliklinike, Ljudevita Posavskog 7 u Zadru,
- naručen je i u izradi elektroenergetski certifikat za nekretnine na adresi Hrvatskog sabora 24A i Kolovare 3 u Zadru.
- redovita suradnja s OB Zadar vezano za održavanje zajedničke opreme i prostora Poliklinike OB Zadar.

U djelokrugu poslova glavne sestre/tehničarke Zavoda, a u suradnji s odgovornim sestrama službi, vodi se briga o stanju i održavanju cjelokupnog poslovnog prostora i inventara Zavoda, organizira se i nadzire rad radnika na poslovima pranja, čišćenja i održavanja, vode se evidencije o prisutnosti na radu i mjesečna izvješća o radu djelatnika te se sudjeluje u planiranju godišnjih odmora. U suradnji sa stručnjakom zaštite na radu vrši se prijava povreda na radu i vode se evidencije o povredama na radu i oboljelima u svezi s radom. Skrbi se o pravovremenoj nabavi i pravilnoj raspodjeli radne odjeće, obuče i osobnih zaštitnih sredstava o čemu se vode propisane evidencije. Skrbi se o pravilnom gospodarenju s medicinskim otpadom sukladno donesenom planu. Koordinira se provođenje tečaja higijenskog minimuma.

U djelokrugu upravnih poslova stručno i operativno se vrši priprema i izrada pismenih materijala za rad svih tijela Zavoda koji uključuje: brigu o organiziranju sjednica, otpremu poziva i materijala, vođenje zapisnika te izradu prijedloga, zaključaka, odluka te ostalih akata nadležnih tijela. Vodi se evidencija ugovora, evidencija odluka Upravnog vijeća i ostalih tijela Zavoda. Obavlja se ovlašteno arhiviranje i izlučivanje arhivske građe. Sva građa smještena je u nove ormare koji se čuvaju pod ključem i pod kontrolom su kako stručnih službi tako i djelatnika za rad u pismohrani Zavoda. Tijekom 2023. godine pružena je sva stručna i administrativna podrška za pripremu i održavanje osam sjednica Upravnog vijeća Zavoda kao i ostalih tijela i povjerenstava Zavoda.

U djelokrugu općih poslova obavlja se uredsko poslovanje za Zavod: evidentiranje i urudžbiranje prijema i otpreme pošte, raspoređivanje i dostava pismena odgovarajućim adresatima pri čemu se osigurava pravodobna dostava materijala i drugih dokumenata u nadležne institucije i tijela. Vrš se raspored pismena službama Zavoda, po potrebi umnožavanje, uvezivanje materijala te arhiviranje akata. Istovremeno se vrši posredna i neposredna komunikacija sa strankama te korisnicima usluga Zavoda u cilju pružanja brže i kvalitetnije usluge. U svom djelokrugu surađuje se sa svim organizacijskim jedinicama Zavoda te vanjskim, pravnim i fizičkim osobama.

Službi za zajedničke poslove Zavoda pružena je stručna i administrativna pomoć na cjelokupnoj pripremi, objavi i provedbi postupaka temeljem: 2 natječaja za primanje na pripravnički staž, 2 natječaja za prijam specijalizanata za obavljanje specijalizacija, 3 natječaja za primanje radnika na neodređeno vrijeme i 6 natječaja za primanje radnika na određeno vrijeme temeljem ishodenih suglasnosti za provedbu istih uz poštivanje svih pozitivnih propisa uključujući i Odluku Vlade RH o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama.

Tijekom 2023. godine putem urudžbenog zapisnika evidentirano je 1.550 zaprimljenih te 1.465 poslanih pismena. Posebnom evidencijom zaprimljeno je 3.509 ulaznih računa. Nadalje je evidentirano 20.760 pošiljaka poslanih putem redovne pošte ili Hpeexpressa.

2. SLUŽBA ZA ZAJEDNIČKE POSLOVE

Služba za zajedničke poslove obavlja zajedničke poslove za potrebe Zavoda kao što su: opći, materijalno-financijski, računovodstveni, administrativni i pomoćno-tehnički poslovi, poslovi nabave i kadrovski poslovi, a čini je ukupno četrnaest djelatnika.

U 2023. god. od redovnih aktivnosti ističemo sljedeće:

- izradilo se šest izmjena i dopuna Plana nabave za 2023. god. te Plan nabave za 2024. god.,
- izradila su se dva rebalansa Financijskog plana za 2023. god. te Prijedlog financijskog plana za naredno trogodišnje razdoblje 2024. – 2026.
- pratilo se ostvarenje plana nabave i financijskog plana,
- financijski izvještaji (kvartalni, polugodišnji i godišnji) izradili su se i predali u zadanim rokovima nadležnim institucijama te su se redovno radila mjesečna izvješća o utrošenim vlastitim i namjenskim prihodima odnosno rashodima prema Odjelu za financije i proračun Zadarske županije, te unosili u program Riznice Zadarske županije,
- evidencija svih prihoda i rashoda po izvorima financiranja,
- provođenje, praćenje i knjigovodstveno evidentiranje EU projekata: ON-TIME i LAB-OP, te Specijalističko usavršavanje doktora medicine
- financijski se pratilo izvršenje ugovorenog projekta „Mentalno zdravlje za sve” te se sastavljali potrebni izvještaji,
- financijski se pratilo izvršenje ugovorenog projekta „All-in” te se sastavljali potrebni izvještaji
- Zavodu za javno zdravstvo Zadar je odobren novi EU projekt „Stručno usavršavanje doktora medicine” – jedna specijalizacija iz školske i jedna specijalizacija iz epidemiologije,
- sudjelovalo se u popunjavanju Upitnika o fiskalnoj odgovornosti te izradi svih ostalih obrazaca potrebnih za davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2022. godinu,
- temeljem Procedure naplate prihoda u više navrata kontaktirali su se dužnici te su u tekućoj godini četiri puta poslale opomene za nenaplaćena potraživanja.
- likvidirano je ukupno 3.509 ulaznih računa od 274 dobavljača i 104 457 izlaznih računa za 2097 aktivnih komitenata.
- provedeno je ukupno 50 postupka nabave od čega:
 - a. Postupci javne nabave
 - o Tijekom 2023. godine provedeno je 7 postupaka javne nabave. Ukupna vrijednost sklopljenih ugovora iznosi 562.566,26 EUR bez PDV-a odnosno 704.207,84 EUR sa PDV-om. Postupak javne nabave za servis broda nije proveden jer nije dostavljen zahtjev za pokretanjem nabave od strane stručne službe.
 - b. Postupci jednostavne nabave

Tijekom 2023. god. provedeno je 43 postupka jednostavne nabave čija ukupna vrijednost sklopljenih ugovora iznosi 541.144,17 EUR bez PDV-a odnosno 671.333,55 EUR sa PDV-om, od toga:

 - o 31 postupaka (uključujući i 1 ponovljen postupak nabave budući da u provedenim postupcima nije pristigla niti jedna valjana ponuda za dvije grupe postupka) koji su se odnosili na nabavu robe čija ukupna vrijednost sklopljenih ugovora iznosi 387.644,46 EUR bez PDV-a odnosno 483.161,79 EUR sa PDV-om
 - o 12 postupaka koji su se odnosili na nabavu usluga čija ukupna vrijednost sklopljenih ugovora iznosi 153.499,83 EUR bez PDV-a odnosno 188.171,76 EUR sa PDV-om
 - o 6 odluka o direktnom ugovaranju ukupne procijenjene vrijednosti u iznosu od 46.480,30 EUR bez PDV-a
 - o 19 postupaka jednostavne nabave nisu provedena obzirom da nisu dostavljeni zahtjevi za pokretanjem nabave od strane stručne službe.

Tablica u nastavku:

REALIZACIJA PLANA NABAVE ZA 2023. GODINU

Evidencijski broj nabave	Predmet nabave	Procijenjena vrijednost nabave (u eurima)	Vrsta postupka (uključujući i jednostavnu nabavu)	Planirani početak postupka	STANJE POSTUPKA NA DAN 31. 12. 2022.
VV-1/23	Dijagnostička sredstva za molekularnu dijagnostiku na BD MAX aparatu	929.060,00	Otvoreni postupak	I. kvartal 2023.	REALIZIRANO
MV-1/23	Dijagnostička sredstva	39.817,00	Otvoreni postupak	I. kvartal 2023.	REALIZIRANO
MV-2/23	Održavanje programa Pakel	31.175,00	Pregovarački postupak bez prethodne objave	I. kvartal 2023.	REALIZIRANO
MV-3/23	Reagensi za ekstrakciju nukleinskih kiselina na ExiPrep96 Lite aparatu	99.542,00	Otvoreni postupak	III. kvartal 2023.	REALIZIRANO
MV-4/23	Tekuće podloge za hemokulture	39.817,00	Otvoreni postupak	I. kvartal 2023.	REALIZIRANO
MV-5/23	Usluge u vezi s medicinskim i ostalim otpadom	46.453,00	Otvoreni postupak	IV. kvartal 2023.	REALIZIRANO
MV-6/23	Testovi za serološka testiranja kemiluminiscentnom metodom sa najmom analizatora	66.361,00	Otvoreni postupak	IV. kvartal 2023.	REALIZIRANO
MV-7/23	Servis broda	39.817,00	Otvoreni postupak	I. kvartal 2023.	NIJE REALIZIRANO
JV-1/23	Uredski materijal	26.279,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-2/23	Toneri i tinte	25.881,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-3/23	Sredstva i pribor za čišćenje te ostali proizvodi	19.908,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-4/23	Cjepivo protiv žute groznice	6.636,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-5/23	Hematološki potrošni materijal	7.963,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-6/23	Tehničko staklo	10.618,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-7/23	Gotove podloge	13.272,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-8/23	Dehidrirane podloge	26.412,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO

REALIZACIJA PLANA NABAVE ZA 2023. GODINU

Evidencijski broj nabave	Predmet nabave	Procijenjena vrijednost nabave (u eurima)	Vrsta postupka (uključujući i jednostavnu nabavu)	Planirani početak postupka	STANJE POSTUPKA NA DAN 31. 12. 2022.
JV-9/23	Testovi za dijagnostiku Mycoplasme	17.254,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-10/23	Testovi za detekciju i genotipizaciju humanog papilloma virusa PCR metodom na aparatu VIPER LT	13.272,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-11/23	Imunokromatografski testovi za detekciju toksogenih Clostridium difficile u uzorcima stolice	10.618,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-12/23	Imunokromatografski testovi za detekciju antigena H. pylori iz uzoraka stolice	19.908,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-13/23	Kromogene podloge za uzgoj i identifikaciju bakterija iz urina	17.254,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-14/23	E-test trake	7.963,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-15/23	Otisna pločica za mikrobiološko ispitivanje	15.927,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-16/23	Razne organske i anorganske kemikalije	25.217,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-17/23	Rukavice	17.254,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-18/23	Monofilamenti od plastičnih masa	7.963,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-19/23	Proizvodi od plastičnih masa	23.890,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-20/23	Filtar-papir	10.618,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-21/23	Brisevi	6.636,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-22/23	Radno zaštitna odjeća i obuća	18.581,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-23/23	Zaštitna oprema	6.636,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO

REALIZACIJA PLANA NABAVE ZA 2023. GODINU

Evidencijski broj nabave	Predmet nabave	Procijenjena vrijednost nabave (u eurima)	Vrsta postupka (uključujući i jednostavnu nabavu)	Planirani početak postupka	STANJE POSTUPKA NA DAN 31. 12. 2022.
JV-24/23	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja objekata	26.412,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-25/23	Usluge održavanja i popravaka računalne opreme	13.272,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-26/23	Usluge popravaka i održavanja aparata za ispitivanje	9.954,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-27/23	Usluge popravaka i održavanje kontrolnih aparata	7.300,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-28/23	Usluge održavanja i popravaka medicinske opreme	6.636,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-29/23	Umjeravanje aparata	23.890,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-30/23	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja službenih automobila	26.412,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-31/23	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja službenog broda	4.654,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-32/23	Usluge čišćenja	26.412,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-33/23	Grafičke i tiskarske usluge	14.600,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-34/23	Usluge pranja i glačanja radne odjeće i ostalog tekstilnog asortimana	9.291,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-35/23	Usluge uzorkovanja sedimenta na raznim dubinama	25.881,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-36/23	Sistematski pregled radnika	15.130,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-37/23	Računala i računalna oprema	11.945,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-38/23	Uredski namještaj	8.627,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO

REALIZACIJA PLANA NABAVE ZA 2023. GODINU

Evidencijski broj nabave	Predmet nabave	Procijenjena vrijednost nabave (u eurima)	Vrsta postupka (uključujući i jednostavnu nabavu)	Planirani početak postupka	STANJE POSTUPKA NA DAN 31. 12. 2022.
JV-39/23	Laboratorijski namještaj	25.881,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-40/23	Profesionalni hladnjak za pohranu cjepiva	7.500,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-41/23	Žarna peć	7.963,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-42/23	Uređaj za mjerenje pH i provodljivosti	3.982,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-44/23	Reagensi za izolaciju nukleinskih kiselina iz pojedinačnih uzoraka sa najmom aparata za izolaciju	26.279,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-45/23	Set za uzimanje uzoraka za molekularnu dijagnostiku na COVID-19	26.279,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-46/23	UV/VIS spektrofotometar	26.279,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-47/23	Vanjska pometalica	4.882,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-48/23	Nadogradnja laboratorijskog informacijskog sustava- spajanje analizatora za serološke pretrage na LIS	5.973,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-49/23	Nabava programske podrške za računalno povezivanje Becton Dickinson instrumenata u laboratoriju	19.908,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-50/23	Automatizirani bojač po Gramu za bojanje mikroskopskih preparata	18.581,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-51/23	Fluorimetar	3.982,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-52/23	Suhi sterilizator	3.982,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-53/23	Aparat za pripremu hranjivih podloga	19.908,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-54/23	Integracija modula Argosy MIBIS i PIS Pakel	3.940,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO

REALIZACIJA PLANA NABAVE ZA 2023. GODINU

Evidencijski broj nabave	Predmet nabave	Procijenjena vrijednost nabave (u eurima)	Vrsta postupka (uključujući i jednostavnu nabavu)	Planirani početak postupka	STANJE POSTUPKA NA DAN 31. 12. 2022.
JV-55/23	Ortoreter	3.300,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-56/23	Izrada i ugradnja prijemnog pulta	10.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-57/23	Sanacija krova zgrade	42.471,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-58/23	Servis i zamjena dijelova ionskog kromatografa	7.250,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-59/23	Usluge supervizije	5.163,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-60/23	Termostat	10.500,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-61/23	Laboratorijski hladnjak	9.200,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-62/23	Zamjena odsisnog ventilatora na klima komori	4.120,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-63/23	Prijenosni uzorkivač	17.800,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-64/23	Servis plinskog kromatografa	21.007,30	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-65/23	Usluge dvošmjerne integracije informacijskog sustava	5.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO

Slijedi Izvješće o izvršenju financijskog plana za 2023. god. Zavoda za javno zdravstvo Zadar

OPĆI DIO				
BROJČANA OZNAKA I NAZIV		PLAN 2023.	IZVRŠENJE 2023.	INDEKS
6	PRIHODI POSLOVANJA	6.413.985,26	5.633.898,45	87,8
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	0	0	0
8	PRIMICI OD FINANIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0	0	0
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI (6 + 7+8)	6.413.985,26	5.633.898,45	87,8
3	RASHODI POSLOVANJA	6.379.561,58	6.149.184,67	96,4
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	252.665,27	239.774,58	94,9
5	IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	0	0	0
	UKUPNO RASHODI I IZDACI (3+4+5)	6.632.226,85	6.388.959,25	96,3
	RAZLIKA	- 218.241,59	-755.060,80	346,00
9	VIŠAK/MANJAK PRIHODA IZ PRETHODNE GODINE (PRENESENI)	218.241,59	218.241,59	100
9	VIŠAK/MANJAK PRIHODA TEKUĆEG RAZDOBLJA	-218.241,59	-755.060,80	346,00
	UKUPNO RASPOLOŽIV VIŠAK/MANJAK	0	-536.819,21	0

U 2023. godini Odjel za nabavu i provedbu EU projekata sudjelovao je u pripremi i provedbi sljedećih projekata:

○ **Projekt ON TIME (Interreg IPA program Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014. – 2020.) - provedba**

Projekt ON TIME – Prevencijom i ranim otkrivanjem do učinkovitijeg liječenja raka debelog crijeva i raka dojke

Provedba projekta započela je 1. lipnja 2020. godine i trajala je 24 mjeseca, do 31. svibnja 2022. godine.

U 2023. Odjel za nabavu i provedbu EU projekata nastavio je s praćenjem nastalih rashoda, prijenosa sredstava i novčanog tijeka s obzirom da je su u veljači 2023. godine uplaćena sufinancirana sredstva za 5. projektni period koja su se raspodijelila Zavodu i projektnim partnerima sukladno prijavljenim troškovima.

○ **Projekt LAB-OP (Interreg IPA program Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014. – 2020.) - provedba**

Projekt LAB-OP – Pобољшanje laboratorijskog i dijagnostičkog operativnog sustava

Provedba projekta započela je 15. svibnja 2020. godine i trajala je 24 mjeseca, do 14. svibnja 2022. godine.

U 2023. Odjel za nabavu i provedbu EU projekata nastavio je s praćenjem nastalih rashoda,

prijenosa sredstava i novčanog tijeka s obzirom da je su u ožujku 2023. godine uplaćena sufinancirana sredstva za 5. projektni period, a u travnju za 6. projektni period sukladno prijavljenim troškovima za te periode.

○ **Projekt Specijalističko usavršavanje doktora medicine u Zavodu za javno zdravstvo Zadar – priprema i provedba**

Odjel je sudjelovao u pripremi projektnog prijedloga i dokumentacije potrebne za pripremu zajedno s Agencijom za razvoj Zadarske županije ZADROM NOVOM i ostalim odjelima Službe za zajedničke poslove i Uredom ravnatelja.

Projekt je prijavljen na ograničen poziv na dodjelu bespovratnih sredstava C5.1.R3.- II Centralno financiranje specijalizacija 29. 3. 2023. a odobren je za financiranje 24. srpnja 2023. godine. Nakon obavljenih procedura prije potpisivanje Ugovora, isti je potpisan 5. rujna 2023. godine u Ministarstvu zdravstva. Ukupna vrijednost projekta je 391.640,08 eura, a ova 100% bespovratna sredstva financiranju se iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NPOO).

Projekt je započeo s provedbom 1. svibnja 2023. godine, a predviđeno trajanje projekta je 60 mjeseci.

Projektom će se omogućiti specijalističko usavršavanje jednog doktora epidemiologije te jednog doktora školske i adolescentne medicine.

Prema Pravilniku o specijalističkom usavršavanju doktora medicine (NN 65/2022), specijalizacija iz područja epidemiologije provodi se 48 mjeseci (4 godine). U okviru specijalizacije iz epidemiologije specijalizant mora završiti poslijediplomski specijalistički studij „Epidemiologija“ u trajanju od 3 mjeseca. Tijekom specijalizacije iz epidemiologije specijalizant je obavezan pohađati tečajeve trajnog stručnog usavršavanja doktora medicine.

Prema Pravilniku o specijalističkom usavršavanju doktora medicine (NN 65/2022), specijalizacija iz područja školske i adolescentne medicine provodi se 48 mjeseci (4 godine).

Odjel će je u provedbi projekta zadužen za pravovremenu dostavu svih potrebnih dokumenata i podataka, a tehnička pomoć u provedbi projekta je ZADRA NOVA s kojom je 3. studenog 2023. godine potpisan sporazum o suradnji.

S obzirom da je razdoblje prihvatljivosti troškova, sukladno članku 2.2. Posebnih uvjeta Ugovora od 1. svibnja 2023. godine do 1. svibnja 2028. godine, Zavod je potraživao retroaktivne troškove koji su nastali do trenutka potpisa ugovora kroz ZNS 1.

ZNS - Zahtjevi za nadoknadu sredstava moraju se podnositi svaka 3 mjeseca kroz informatički sustav NPOO. U 2023. godini predana su 2 ZNS -a (6. listopada i 5. prosinca 2023). Ukupno je odobreno 27.899,63 €.

Odjel je sudjelovao u izradi financijskih tablica potrebnih za interno računovodstvo.

○ **Projekt Specijalističko usavršavanje doktora medicine u Zavodu za javno zdravstvo Zadar II – priprema**

27. srpnja 2023. godine Ministarstvo zdravstva donijelo je odluku o izmjenama odluke o specijalističkom usavršavanju doktora medicine,... financijskim sredstvima Mehanizma za oporavak i otpornost kojoj je za Zavod za javno zdravstvo Zadar povećan broj specijalizacija za djelatnosti školske medicine i epidemiologije s 1 na 2. Stoga je Zavod krenuo u pripremu natječaja za prijam dva nova specijalizanta.

14. 12. 2023. godine, Ministarstvo zdravstva objavilo je osmu izmjenu Poziva na dostavu projektnih prijedloga za investiciju C5.1. R3.-II Centralno financiranje specijalizacija kojom se rok za dostavu projektnih prijedloga produžio do 29. 3. 2024. godine.

Odjel je započeo s pripremom projektnog prijedloga i dokumentacije potrebne za pripremu novog prijedloga zajedno s Agencijom za razvoj Zadarske županije ZADROM NOVOM i ostalim odjelima Službe za zajedničke poslove i Uredom ravnatelja. U sklopu pripreme sklopljen je sporazum o

suradnji sa ZADROM NOVOM, zatraženo je mišljenje o prihvatljivosti projektnog prijedloga od strane Razvojne jedinice za zdravstvo Zadarske županije te je izrađen nacrt prijedloga projekta.

○ **Before Time - Empowering Women and Communities for Protection Against Cervical Cancer (Osnaživanje žena i zajednice za zaštitu od raka vrata maternice) - priprema**

Odjel je sudjelovao u izradi projektnog prijedloga zajedno sa Službom za mikrobiologiju i parazitologiju, Službom za epidemiologiju, Službom za školsku i adolescentnu medicinu, ZADROM NOVOM te s ostalim partnerima na projektu.

Program/natječaj na koji je projekt prijavljen: Interreg IPA CBC Croatia-Bosnia and Herzegovina-Montenegro.

Rezultati natječaja očekuju se u prvom kvartalu 2024.

Vodeći partner: Zavod za javno zdravstvo Zadar (Hrvatska)

Partneri: Institut za javno zdravlje Crne Gore (Crna Gora), Zdravstvena ustanova Dom zdravlja Tivat (Crna Gora), Dom zdravlja Mostar (Bosna i Hercegovina), IPEMED (Hrvatska)

Ukupna prijavljena vrijednost projekta: 1.273.226,40 eura, od čega je procijenjena vrijednost za Zavod 363.960,00 eura.

○ **e-MENTAL HEALTH FOR YOUTH- priprema**

Odjel je sudjelovao u izradi projektnog prijedloga zajedno sa Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, ZADROM NOVOM te s ostalim partnerima na projektu.

Rezultati natječaja očekuju se u prvom kvartalu 2024.

Vodeći partner: Društvo za psihološku pomoć (DPP) - Hrvatska

Partneri: Zavod za javno zdravstvo Zadar (Hrvatska), Institut za razvoj mladih KULT (Bosna i Hercegovina), Dom zdravlja Banja Luka (Bosna i Hercegovina), Institut za javno zdravlje Crne Gore (Crna Gora), Udruženje Impuls (Crna Gora).

Ukupna prijavljena vrijednost projekta: 1.876.716,00 eura, od čega je procijenjena vrijednost za Zavod 292.992,00 eura.

○ **AllerShield- priprema**

Odjel je sudjelovao u izradi projektnog prijedloga zajedno sa Službom za zdravstvenu ekologiju i zaštitu okoliša, ZADROM NOVOM te s ostalim partnerima na projektu.

Program/natječaj na koji je projekt prijavljen: Interreg IPA CBC Croatia-Bosnia and Herzegovina-Montenegro.

Rezultati natječaja očekuju se u prvom kvartalu 2024.

Vodeći partner: Zavod za javno zdravstvo Zadar (Hrvatska)

Partneri: JNU Institut za zaštitu i ekologiju Republike Srpske, Banja Luka (Bosna i Hercegovina), Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore (Crna Gora).

Ukupna prijavljena vrijednost projekta: 826.905,00 eura, od čega je procijenjena vrijednost za Zavod 378.660,00 eura.

○ **All-Q-Air. - Procjena utjecaja klimatskih promjena na kakvoću zraka- priprema**

Odjel je sudjelovao u izradi projektnog prijedloga zajedno sa Službom za zdravstvenu ekologiju i zaštitu okoliša, ZADROM NOVOM te s ostalim partnerima na projektu

Program/natječaj na koji je projekt prijavljen: INTERREG ITALIJA – HRVATSKA - ukupno Projekt nije odobren za financiranje.

○ **AIRQUAL -Procjena i praćenje kvalitete zraka za alergenu pelud i potencijalne zagađivače- priprema**

Odjel je sudjelovao u izradi projektnog prijedloga zajedno sa Službom za zdravstvenu ekologiju i zaštitu okoliša, ZADROM NOVOM te s ostalim partnerima na projektu.

Program/natječaj na koji je projekt prijavljen: INTERREG SREDNJA EUROPA

Projekt nije odobren za financiranje.

3. SLUŽBA ZA EPIDEMIOLOGIJU

Slijedi izvješće o poslovima javnozdravstvenog karaktera koje obavlja Služba za epidemiologiju u cilju provođenja higijensko-epidemioloških mjera, mjera na sprječavanju i suzbijanju bolesti te općih, posebnih i ostalih mjera za sprječavanje i suzbijanje širenja zaraznih bolesti na području Zadarske županije.

3.1. Opće mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti

Obavljanje obvezatne (preventivne) dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije Izvješće o radu Odjela za nadzor DDD-a i praćenja zoonoza u 2023. godini.

- Izrada godišnjeg Provedbenog plana obvezne preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije te Programa mjera obvezatne preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, za sve gradove i općine kao i za Zadarsku županiju. Izrađeno je ukupno 35 Provedbenih planova i 35 Programa mjera.
- Provedba 62 stručna nadzora nad provedbom obveznih preventivnih DDD mjera te izrada Izvješća nad provedenim obvezatnim preventivnim DDD mjerama na području jedinica lokalne samouprave. Sveukupno 62 izvješća.
- Provedba stručnog DDD izvida po pozivu građana te izrada Izvješća o provedenom izvidu.
- Izrada godišnjeg Programa mjera suzbijanja komarca *Aedes albopictus* za područje grada Zadra.
- Provedba monitoringa komaraca na području Grada Zadra pomoću BG Sentinel lovki na 33 lokacije i to od mjeseca lipnja do rujna 2023. godine. Sveukupno 33 uzorka. Program se provodi u svrhu kontinuiranog savjetovanja i potrebe provođenja dodatne dezinsekcije.
- Provedba nacionalnog sustava praćenja invazivnih vrsta komaraca na području Zadarske županije, metodom prikupljanja jajašaca pomoću ovipozicijskih klopki. Na području Zadarske županije sveukupno se obradio 61 makrolokalitet odnosno 93 mikrolokaliteta gdje se prikupilo i obradilo ukupno 186 uzoraka u vremenskom razdoblju od 09.06.2023. do 02.10.2023. godine.
- Izrada Izvještaja monitoringa rasprostranjenosti i trendova širenja invazivnih vrsta komaraca na području Zadarske županije metodom ovipozicijskih klopki.
- Izrada polugodišnjeg i godišnjeg Izvještaja o provedbi suzbijanja i monitoringa komaraca na području Grada Zadra. Sveukupno 2 izvještaja.
- Izrada polugodišnjeg i godišnjeg Izvještaja o provedbi stručnog nadzora nad provedenim obvezatnim preventivnim mjerama dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije na području Grada Zadra. Sveukupno 2 izvještaja.
- Izrada polugodišnjeg i godišnjeg Izvještaja o provedbi stručnog nadzora nad provedenim obvezatnim preventivnim mjerama dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije na području Zadarske županije. Sveukupno 2 izvještaja.
- Izrada faktura o provedbi stručnih nadzora nad provedenim obvezatnim preventivnim DDD mjerama na području Grada Zadra, 2 puta godišnje.
- Izrada faktura o provedbi stručnih nadzora nad provedenim obvezatnim preventivnim DDD mjerama na području jedinica lokalne samouprave obročno, 2 puta godišnje, sveukupno 54 faktura. Sa šest općina nije sklopljen ugovor o nadzoru nad provedbom DDD mjera.
- Terenski stručni izvidi prema epidemiološkim indikacijama, sveukupno 15 izvida.
- Savjeti građanima, koordinacija izvedbe obvezatnih preventivnih DDD mjera između građana i izvršitelja radova, savjeta i koordinacija.
- Korespondencija s nadležnim tijelima, te ostalim korisnicima, 20 korespondencija.
- Izrada pisanog zbirnog izvješća o provedenim obvezatnim DDD mjerama, vrstama i zbirnim količinama utrošenih sredstava za provedbu obvezatne DDD mjere te vrsti mikroorganizama, štetnih člankonožaca (Arthropoda) i štetnih glodavca za prethodnu 2022. godinu.

3.2. Posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti

3.2.1. Rano otkrivanje izvora zaraze i puteva prenošenja zaraze

Tijekom 2023. godine obavljeno je 49 epidemioloških izvida na terenu i provedeno je 138 epidemioloških anketa.

Obrađena je ukupno 3003 prijava zaraznih bolesti i gripe koja se prati odvojeno 1.520 prijava.

U 2023. godini i dalje se nastavlja pandemija bolesti COVID-19.

Antirabična ambulanta i njezina djelatnost: izvršeno je 143 epidemioloških obrada, a antirabičnim cjepivom je zaštićeno 45 osoba.

- epidemiološko ispitivanje i pregled osoba koje dolaze u epidemiološku ambulantu u 2023. godini - obavljeno je 903 zdravstvenih pregleda.
- tijekom 2023. godine pruženo savjetovanje osobama u riziku i zaraženima HIV-om ili Hepatitisom B i C, kao i savjetovanje vezano uz druge spolno prenosive bolesti poput HPV-a, sifilisa, klamidije i gonoreje - 182 savjetovanja (91 pretestnih i 91 posttestno savjetovanje).
- ukupno je 91 osoba testirana na HIV, 82 osobe na Hepatitis B, 83 osobe na hepatitis C u sklopu Savjetovališta za HIV, te 6 osoba na sifilis, 2 na kapavac i 3 na klamidiju.
- testiranje zatvorenika unutar Zadarskog zatvora je provedeno i testirano je 14 osoba.
- tijekom 2023. godine tj. početkom prosinca započelo je testiranje na hripavac u našoj, zbog epidemije koja se javila u Hrvatskoj.
- Djelatnici služba za epidemiologiju, svaki pozitivan nalaz telefonski obavijeste pacijenta, te uzimaju podatke radi mjera izolacije i davanja kemoprofilakse kontaktima. Do kraja 2023. godine imali smo 61 prijavu hripavca u našoj županiji.

3.2.2. Prijavljivanje zaraznih bolesti

U 2023. godini imali smo 3 003 prijave zaraznih bolesti kad se izuzme bolest COVID-19. Od toga je bilo najviše prijave bolesti COVID-19 (1 325), Vodene kozice (692), Streptokokna upala grla (280), Helmintoze (85), Svrab (84), Upala pluća (73), Šarlah (71), Hripavac (61), Herpes zoster (59), Enterokolitis (54), Infekcijska mononukleoza (40), Virusni gastroenterokolitis (35), Salmoneloza (13), Aktivna tuberkuloza (11), Enteroviroze (9), Klamidijaza (7), Bakterijska sepsa (4), Erizipel (3), Legionarska bolest i legioneloze (3), Virusni hepatitis B (3), Virusni hepatitis C (3), Dizenterija (2), Sifilis (2), Zaušnjaci (2), Creutzfeldt-Jakobova bolest (1), Invazivna bolest uzrokovana Streptokokom pneumoniae (1), Jersinioza (1), Kapavac (1), Kliconošvo salmonellae (1), Lambliazis (1), Nosilac HBs Ag (1), Tularemija (1), te 1.520 prijave gripe.

3.2.3. Obvezatna dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija

Obvezatna dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija obavlja se radi:

- sprečavanja pojave zaraznih bolesti
- suzbijanja širenja zaraznih bolesti (protuepidemijska DDD - kao posebna mjera).

U 2023. godini Služba za epidemiologiju ne obavlja protuepidemijske DDD mjere, već provodi stručni nadzor nad istima napisano pod točkom 3.1.

3.2.4. Zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama

U 2023. godini imali smo 16 411 ovakvih zdravstvenih preventivnih pregleda, a koji uključuju i rad laboratorijske djelatnosti naše Službe za mikrobiologiju. Troškove pregleda snosi pravna odnosno fizička osoba (vlasnici obrta) koja je djelatnika uputila na pregled ili sam djelatnik. Ova naplatna usluga od značajne je financijske važnosti za

naš Zavod na što ukazuje podatak da smo u 2023. godini, pružajući ove usluge, ostvarili prihod od 775.895,04 €. Provođenje redovitog zdravstvenog nadzora nad osobama koji podliježu toj obvezi osigurava kako stanovnicima naše županije, tako i našim gostima, sigurniji boravak u našoj Županiji.

3.2.5. Zdravstveni odgoj osoba

Tijekom 2023. godine tečaj higijenskog minimuma pohađalo je ukupno 2.836 kandidata od čega je 549 kandidata pohađao po osnovnom programu, a 2.197 kandidata po proširenom programu za ugostitelje i prodavače te 90 teoretske nastave o sprečavanju zaraznih bolesti (prvo polaganje). U 2024. godini implementirano je u potpunosti 7 nova sustava samokontrole (HACCP) i 1 revizija već implementiranog sustava samokontrole.

3.2.6. Imunizacija, seroprofilaksa i kemoprofilaksa

Tijekom 2023. godine obveznim cjepivom cijepljeno je 542 osoba (u obavezna cjepiva ubrajamo cijepljenje protiv bjesnoće, pneumokokne bolesti, Haemophilus influenzae, hepatitisa A i B, trbušnog tifusa, žute groznice, ospica, zaušnjaka, rubeole, difterije i tetanusa) i neobveznim cjepivom cijepljeno je 998 osoba (u neobvezna cjepiva ubrajamo cjepiva protiv meningokokne bolesti, HPV virusa, krpeljnog meningoencefalitisa, vodenih kozica, gripe i Covid-19 cijepljenje) sveukupno cijepljeno je 1540 osoba.

Protiv gripe u sezoni 2022/2023 u cjepnoj stanici ZJZ Zadar cijepljeno je 434 osoba. Od ukupne količine 18.000 pristiglih doza cjepiva protiv gripe, njih 13.940 je distribuirano cjepiteljima (liječnici obiteljske medicine i pedijatri) kako bi imali što veći cjepni obuhvat i tako značajno utjecali na smanjenje pobola od gripe u našoj županiji. U djelokrug rada spada i skladištenje cjelogodišnje količine cjepiva iz Obveznog Programa cijepljenja za Zadarsku županiju te dnevna distribucija cjepiva pojedinim cjepiteljima, u hladnom lancu, za 114 cjepitelja u Županiji.

Tijekom 2023. godine obavljeno je 9 izlazaka na teren Covid mobilnog tima radi cijepljenja protiv bolesti COVID-19.

U Zavodu za javno zdravstvo Zadar protiv bolesti COVID-19 obavljeno je 594 cijepljenja (uključujući sve primovakcinacije, revakcinacija i booster doza)

3.3. Sigurnosne mjere za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti

3.3.1. Obvezna protuepidemijska DDD

Tijekom 2023. godine zabilježeno je 3 protuepidemijskih dezinfekcija, dezinsekcija ili deratizacija provedenih od ovlaštenih izvođača, a uz stručni nadzor Zavoda.

3.4. Ostale mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti

U 2023. godini održano je ukupno 49 sastanaka povjerenstva, te zabilježeno 582 konzultacije u sve tri bolnice od strane liječnika epidemiologa. Povjerenstva za suzbijanja bolničkih infekcija imaju značajan doprinos poboljšanju zdravstvene situacije ne samo u bolničkoj nego i u općoj populaciji, jer mnoge bolesti koje se nalaze u bolnici mogu lako biti prenesene i na opću populaciju.

Znanstvena aktivnost:

U 2023. godini Služba za epidemiologiju učestvovala je u izradi i pisanju:

- Medić, Alan; Diana, Nonković; Nemeth Blažić, Tatjana; Lesjak, Lucija. Mišljenja i stavovi studenata sestrinstva o COVID-19 bolesti i cijepljenju protiv Covid-19 bolesti // 5. hrvatski epidemiološki kongres s međunarodnim sudjelovanjem "Kontinuitet, izazovi i budućnost epidemiološke struke: knjiga sažetaka". Zagreb

- Šarunić-Gulan, Jagoda; Longin, Pavle; Medić Alan, Pojavnost kućnih stjenica u turističkim smještajnim objektima // 5. epidemiološki kongres
- Lesjak, Lucija; Medić, Alan; Mesić, Margareta; Klarin, Mira; Nonković, Diana; Nemeth Blažić, Tatjana Stavovi studenata sestrinstva o COVID-19 i cijepljenju protiv COVID-19 bolesti // Medica Jadertina, 53/2023 (2023), 2; 97-104
- Medić Alan; Đelalić Boris, Longin Pavle, Zigler Melani, Legionela u bolnicama, iskustvo u Zadarskoj bolnica, 4. Kongres Sanitarne struke s međunarodnim sudjelovanjem

4. SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

U Službi za javno zdravstvo rad se zasniva na zdravstveno statističkoj djelatnosti, koordinaciji i provođenju Nacionalnih programa ranog otkrivanja raka i drugih nacionalnih programa, organizaciji javnozdravstvenih akcija i predavanja prema utvrđenim prioritetima, objavljivanju članaka, radova i publikacija u cilju edukacije pučanstva radi sprječavanja nezdravih životnih navika i bolesti koje zbog njih nastaju te promicanju zdravlja.

4.1. Zdravstveno-statistička djelatnost

Prikupljanje zdravstveno-statističkih podataka regulirano je: Zakon o zdravstvenoj zaštiti (»Narodne novine«, br. 100/18., 125/19. i 147/20.), Planom i programom zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“ br. 126/06) te Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti RH („Narodne novine“ br. 35/2023). Temeljem navedenih zakona, sve zdravstvene ustanove i zdravstveni djelatnici, bez obzira na vrstu vlasništva i bez obzira jesu li ugovorni subjekt s HZZO-om ili ne, dostavljaju potrebna statistička izvješća. Prekontrolirana i upisana izvješća se dostavljaju Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo (HZJZ). Podaci se obrađuju u Službi i objavljuju u godišnjem Zdravstveno-statističkom ljetopisu kojeg priprema ova Služba.

U 2023. godini ukupno je pristiglo i pregledano (gdje je bilo neophodno i upisano u informatičku aplikaciju „Godišnja izvješća HZJZ“ i dostavljeno u HZJZ) 357 izvješća iz primarne i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, bolničko-stacionarne djelatnosti te izvješća o djelatnicima u zdravstvenim ustanovama (Tablica 4.1.1.). Godišnja izvješća o radu ordinacija koje su ugovorene s HZZO-om i rade kroz sustav CEZIH-a se više ne unose pojedinačno, nego se preuzmu direktno od HZZO za sve ugovorene timove, a oni bez ugovora se i dalje unose ručno.

Tablica 4.1.1. Izvještajne jedinice, vrsta i broj dostavljenih, obrađenih i upisanih godišnjih izvješća u Zadarskoj županiji u 2023. godini.

Izvještajne jedinice	Vrsta godišnjih izvješća	Broj
Timovi obiteljske medicine*	Izvješće o radu tima	1
	Izvješće o radu tima, preuzeto preko CEZIH-a	97
Pedijatrijski timovi*	Izvješće o radu tima, preuzeto preko CEZIH-a	10
	Izvješće o sistematskim pregledima dojenčadi i male djece, preuzeto preko CEZIH-a	10
Ginekološki timovi*	Izvješće o radu tima	5
	Izvješće o radu tima, preuzeto preko CEZIH-a	10
Stomatološki timovi*	Izvješće o radu tima za liječenje zubi i usne šupljine	29

Izveštajne jedinice	Vrsta godišnjih izvješća	Broj
	Izvešće o radu tima za liječenje zubi i usne šupljine, preuzeto preko CEZIH-a	85
Timovi HMP	Timovi HMP	15
Timovi medicine rada	Izvešće o radu tima medicine rada	5
Patronažni timovi	Izvešće o radu patronažne djelatnosti	34
Timovi kućne njege	Izvešće o radu zdravstvene njege bolesnika	6
Specijalističke ordinacije	Izvešće specijalističko-konzilijarnih ordinacija	6
Privatne poliklinike	Izvešće specijalističko-konzilijarnih ordinacija	17
Stacionarne ustanove	Izvešće o bolničko-stacionarnoj djelatnosti	3
Zdravstvene ustanove	Izvešće o administrativno-tehničkim djelatnicima u zdravstvu	24
	Ukupno	357

**Godišnja izvješća o radu ordinacija koje su ugovorene s HZZO-om i rade kroz sustav CEZIH-a se više ne unose pojedinačno, nego se preuzimaju direktno od HZZO-a za sve ugovorene timove.*

U 2023. godini prekontrolirano je 78.814 različitih pojedinačnih obrazaca, pronađene nepravilnosti su ispravljene te unesene u NAJS, informatički program Hrvatskog zavodu za javno zdravstvo, od čega 20.109 bolesničko-statističkih obrazaca (BSO) za stacionarno liječenje i 56.247 bolesničko-statistička obrasca za dnevnu bolnicu i hemodijalizu (Tablica 4.1.2.). Kontinuirano se Registru za rak dostavljaju patohistološki i/ili citološki nalazi iz OB Zadar, te ih je u 2023. poslano 2.915.

Tablica 4.1.2. Vrsta i broj dostavljenih i kontroliranih pojedinačnih obrazaca iz PZZ i stacionarnih zdravstvenih ustanova u Zadarskoj županiji u 2023. godine

Vrsta obrazaca	Broj obrazaca
BSO stacionar	20.109
BSO dnevna bolnica i hemodijaliza	56.247
BSO ONKO tip	244
Prijava maligne neoplazme	0 *
Psihijatrijski obrazac	401
Prijava poroda	1.421
Prijava prekida trudnoće	382
Prijava perinatalne smrti	10
Sveukupno	78.814

Izvor podataka NAJS

**učitavaju se preko Cezih-a*

4.2. Provedba nacionalnih preventivnih programa

U Službi se trenutno provode i koordiniraju dva od tri Nacionalna programa ranog otkrivanja raka te Nacionalni program „Živjeti zdravo“ koji se odnosi na promociju zdravlja i prevenciju kroničnih nezaraznih bolesti.

4.2.1. Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke

U 2023. godini na kućne adrese žena iz ciljane populacije, dob od 50 do 69 godina života, poslano je 14.837 prvih poziva i 3.340 ponovljenih poziva za mamografsko snimanje u sklopu 7. (koji je završen u ožujku) i novog 8. ciklusa. Po dobivenom pozivnom pismu za neke žene smo telefonskim putem dobili sljedeće povratne informacije: 210 žena je obavilo mamografsko snimanje unutar zadnjih 12 mjeseci izvan NPP, 9 ih se je već liječilo od raka ili druge bolesti dojke, 1 žena nije htjela otići na pregled, za 16 žena obitelj je javila da je žena umrla, a bila je u našoj bazi za pozivanje, njih 428 su bile nedostupne (najčešći razlog je da ne žive u RH), a 17 poziva vratilo se u Zavod s napomenom da se radi o netočnim adresama (bazu pozivanja dostavlja HZZO).

Mamografsko snimanje u 2023. po dobivenom pozivu obavilo je 5.642 žena. Kod 38 žena mamografski nalaz bio je sumnjiv na postojanje neoplazme (BIRADS 4 ili 5). Ove žene, odmah po očitanoj nalazu, djelatnici Odjela radiologije OB Zadar telefonom kontaktiraju i naručuju na daljinu obradu (UZV i punkcija, po potrebi i na operativni zahvat). Temeljem mamografskog probira u 2023. godini potvrđen je rak dojke kod 40 žena.

Tijekom godine djelatnice Službe su zaprimile 4.439 telefonskih poziva, manjim dijelom na telefonski broj Službe, a najvećim dijelom na besplatnom telefonu (0800 200 157), osobni kontakt dolaskom žene u Zavod ostvaren je 61 puta, a razni oblici komunikacije osobno, mailom, telefonom s mamografskom jedinicom (bolnica), PZZ-om, udrugama i sl. koje sudjeluju u aktivnostima vezanima za provođenje programa ostvareni su 190 puta. Obavijest liječniku PZZ o 0, 3, 4 i 5 BIRADS nalazu poslane su za 206 žena s mobilnog mamografa, a za žene iz OB Zadar djelatnici mamografske jedinice odmah naručuju ženu na ultrazvuk.

Vidljivost za ovaj program poboljšana je putem suradnje s medijima, pismenim i usmenim priopćenjima za lokalne portale, tiskovine te radio i tv postaje.

4.2.1.1. Javnozdravstvene akcije „Mobilni mamograf“ u Nacionalnom programu ranog otkrivanja raka dojke u Zadarskoj županiji u 2023. godini

Zbog slabijeg odaziva u rubnim dijelovima Zadarske županije, Služba više puta u godini analizom podataka o ne-odazivu izradi plan za mobilni mamograf, koji iznajmljujemo od „Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Dr. A. Štampar“ Zagreb. U 2023. godini organizirano je 15 akcija, poslano je 1.149 poziva, a mamografirano je 714 žena (tablica 4.2.).

Tablica 4.2. Javnozdravstvene akcije „Mobilnog mamografa“ u 2023. godini

	Mjesto	Dan	Datum	Poslano poziva	Mamografirane žene
1.	Vir	Utorak	14.02.2023	86	52
2.	Benkovac	Srijeda	15.02.2023	253	54
3.	Biograd n/M	Četvrtak	16.02.2023	121	56
4.	Benkovac	Utorak	13.06.2023	60	50
5.	Pridraga	Srijeda	14.06.2023	45	20
6.	Obrovac	Četvrtak	15.06.2023	65	47
7.	Benkovac	Utorak	26.09.2023	57	47
8.	Stankovci	Srijeda	27.09.2023	55	40
9.	Gračac	Četvrtak	28.09.2023	58	43
10.	Pag	Utorak	10.10.2023	64	56

	Mjesto	Dan	Datum	Poslano poziva	Mamografirane žene
11.	Pag	Srijeda	11.10.2023	62	56
12.	Starigrad	Četvrtak	12.10.2023	58	51
13.	Biograd n/M	Utorak	24.10.2023	58	53
14.	Benkovac	Srijeda	25.10.2023	57	44
15.	Ražanac	Četvrtak	26.10.2023	50	45
Sveukupno				1.149	714

4.2.2. Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva

U 2023. godini završio je V. ciklus sredinom rujna i započeo se provoditi VI. ciklus. U ovom VI. ciklusu pozivaju se osobe rođene 1949.-1973. godine, tj. osobe koje su u dobi 50-74 godine života.

Ukupno je u 2023. godini poslano 13.002 pozivna pisma. Osobama koje su pozitivno odgovorile, koje se žele testirati poslani su kompleti testova, njih 2.822. Uneseno je 359 odgovora za osobe koje se nisu odazvale iz određenih razloga ili se pošta vratila. Testirano je 3.351 osoba, uneseni su njihovi nalazi te je uneseno i 2.620 upitnika. Od broja testiranih njih 68 je bilo pozitivno.

Kolonoskopiju je obavilo 50 osoba i dobiveni su slijedeći nalazi: kod 2 osobe je dijagnosticiran karcinom, kod njih 11 polipi zatim kod 20 osoba hemeroidi, kod njih 14 divertikuli, 2 osobe ostalo i 1 osoba je imala uredan nalaz kolonoskopije. Uneseno je za kolonoskopirane osobe 50 liječničkih i 5 patohistoloških nalaza.

U 2023. godini za 399 osobe je ponovno poslan test zbog pogreške u izradi testa ili nekog drugog razloga. Na svakodnevnoj bazi se komunicira s pacijentima i zdravstvenim suradnicima te su djelatnice u 2023. godini obavile 1.435 telefonskih razgovora s pacijentima 325 osobna kontakta te 113 komunikacija (telefonom ili osobno) s bolnicom ili s liječnicima obiteljske medicine. U 2023. godini poslana je ukupno 178 obavijesti pacijentima i liječnicima PZZ-a (obavijest o pozitivnom testu pacijentu, negativnom testu pacijentu, obavijesti liječnicima o terminu kolonoskopije). Poslano je 30 kompleta hemokult testova u ambulanu opće/obiteljske medicine na zahtjev liječnika PZZ-a.

Vidljivost za ovaj program provedena je u obliku objava na web stranici Zavoda za javno zdravstvo Zadar, Facebook stranici, a suradnja s medijima je ostvarena putem pismenih i usmenih priopćenja za lokalne tiskovine i radio postaje.

4.2.3. Nacionalni program ranog otkrivanja raka vrata maternice

U 2023. godini provedba i pozivanje u sklopu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka vrata maternice i dalje je obustavljena po preporuci nacionalne koordinatorice zbog reorganizacijskih aktivnosti na nacionalnoj razini, odnosno do završetka pilot programa.

4.2.4. Nacionalni program „Živjeti zdravo“

Program se provodi u suradnji s HZJZ-om i usmjeren je na prevenciju bolesti i promociju zdravlja kroz pet modula. Za sada je u Zadarskoj županiji proveden dio projekta vezan za modul „Tvrтка prijatelj zdravlja“, a svake godine provode se aktivnosti vezane uz module “Hodanjem do zdravlja”, “Volonteri u parku” te “Zdravstvena edukacija”.

Dana 13. svibnja 2023. godine Služba za javno zdravstvo i Mjesni odbor Vidikovac u sklopu modula “Hodanjem do zdravlja” obilježili su Svjetski dan kretanja. Akcija je provedena na igralištu MO Vidikovac.

Djelatnice Službe prisustvovala su 26. rujna 2023. godine dodjeli certifikata „Tvrтка prijatelj zdravlja“ za tvrтку „Ilirija“ d.d. Biograd na Moru.

4.2.5. Savjetovalište za prehranu

U Savjetovalištu za prehranu se provode individualna savjetovanja (prva i kontrolna), uz antropometrijska mjerenja (analiza sastava tjelesne mase i drugih pokazatelja uhranjenosti) na odgovarajućim analizatorima sastava tijela.

Savjetovanje provode 1 mag. nutricionizma, 1 dr. med. spec. javnog zdravstva te 1 prvostupnica sestrinstva. Svaki pacijent dobije primjer plana pravilne prehrane te pisane edukativne materijale. U 2023. smo zabilježili 63 kratka savjetovanja, 85 prvih posjeta savjetovalištu, te 83 antropometrijskih mjerenja sastava tijela.

4.3. Javnozdravstvene akcije i predavanja

4.3.1. Javnozdravstvene akcije

Služba za javno zdravstvo u 2023. godini je obilježila sljedeće javnozdravstvene datume:

4.3.1.1. Dana 28. siječnja 2023. godine Služba za javno zdravstvo u suradnji s Ligom protiv raka Zadar je na Narodnom trgu obilježila Dan mimoza - Nacionalni dan borbe protiv raka vrata maternice.

4.3.1.2. Dana 10. ožujka 2023. godine Služba za javno zdravstvo je u suradnji sa Odjelom za gastroenterologiju OB Zadar organizirala prigodnu akciju povodom obilježavanja „Mjeseca svjesnosti o raku debelog crijeva“ u zgradi Poliklinike OB Zadar u prizemlju.

4.3.1.3. Dana 25. ožujka 2023. godine Služba za javno zdravstvo je u suradnji s Europa Donnem Zadar i Ligom protiv raka Zadar na Narodnom trgu obilježila Dan narcisa - Nacionalni dan borbe protiv raka dojke.

4.3.1.4. Dana 27. ožujka Služba za javno zdravstvo i Mjesni odbor Vidikovac su organizirali predavanja o važnosti ranog otkrivanja bolesti - Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke i debelog crijeva - kako i zašto se uključiti u programe besplatnih pregleda.

4.3.1.5. Dana 27. ožujka sudjelovali smo s Zadarskom županijom u organizaciji Biciklijade od Branimira do Branimira koja se održala na relaciji Zadar-Nin-Zadar. Suradnja je uključivala izradu online obrasca za prijavu sudionika, prikupljanje prijava, popis sudionika na Branimirovoj obali.

4.3.1.6. Dana 13. svibnja 2023. godine Služba za javno zdravstvo i Mjesni odbor Vidikovac su obilježili Svjetski dan kretanja u sklopu Nacionalnog programa „Živjeti zdravo“. Akcija je provedena na igralištu MO Vidikovac. Tom prigodom dijelili smo promotivne materijale uz savjete građanima o važnosti odabira zdravog načina života i odaziva na preventivne preglede.

4.3.1.7. Dana 07. listopada 2023. godine Liga protiv raka Zadar, Europa Donna Zadar i Služba za javno zdravstvo su obilježili Dan ružičaste vrpce i Mjesec borbe protiv raka dojke na štandovima u Zadru i Benkovcu.

4.3.2. Predavanja za javnost i za zdravstvene radnike

Djelatnici Službe su sudjelovali u promotivno edukacijskim događanjima. U sklopu predavanja sudionici su imali mogućnost izmjeriti sastav tijela na analizatoru građe tijela Tanita DC-360, te dobiti podatke o građi i sastavu svog tijela (BMI, udio mišićnog i masnog tkiva po regijama, te udio koštanog tkiva i vode). Mjerenjima je pristupilo 67 osoba.

Predavanja su održale županijske koordinatorice Nacionalnih programa ranog otkrivanja raka:

4.3.2.1. Prim. Balorda Ljilja, dr. med. spec. javnog zdravstva. Rano otkrivanje raka dojke – Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke, 27. ožujka, MO Vidikovac Zadar.

4.3.2.2. Petrić Ana, dr. med. spec. javnog zdravstva. Rano otkrivanje raka debelog crijeva – Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva, 27. ožujka, MO Vidikovac Zadar,

4.3.2.3. Petrić Ana dr. med spec. javnog zdravstva. Povodom „Mjeseca svjesnosti o raku debelog crijeva“- Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva - provedba programa u Zadarskoj županiji" u suradnji sa doc. dr. sc. Melanija Ražov Radas dr. med. specijalist opće interne medicine sub-specijalist gastroenterologije-. "Kolorektalni karcinom - prevencija i rano otkrivanje", u gradu Ninu u Baroknoj kući, u gradu Biogradu na Moru u Kapetanskom klubu – hotelska kuća Ilirija i u općini Posedarje, O.Š. Braće Ribar.

4.4. Objavljeni radovi i publikacije u 2023. godini

4.4.1. Zdravstveno statistički ljetopis Zadarske županije za 2022. Zadar, 2023: Zavod za javno zdravstvo Zadar.

4.4.2. Petrić A, Hospitalizacije i smrtnost starijih osoba zbog ozljeda u Zadarskoj županiji od 2014. do 2018. godine. (poster prezentacija). 4. Hrvatski gerontološki i gerijatrijski kongres s međunarodnim sudjelovanjem, 29.09.-01.10.2023., Pula, Hrvatska

4.5. Rad na web stranicama ZJZ Zadar

Djelatnici Službe redovito pripremaju edukativne članke, info-grafike te najave događanja za mrežne stranice Zavoda za javno zdravstvo Zadar kao i Facebook stranicu Zavoda.

4.5.1. Edukativni stručni članci

4.5.1.1. Prim. Lj Balorda. Svjetski dan srca, 29.09.2023. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/home/dogadjanja/1116>

4.5.1.2. Prim. Lj Balorda. Listopad, mjesec svjesnosti o raku dojke. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/home/dogadjanja/1118>

4.5.1.3. Prim. Lj Balorda. Svjetski dan šećerne bolesti 2023. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/home/dogadjanja/1125>

4.5.1.4. Petrić Ana dr. med. i Marija Škrgatić prof. Svjetski dan borbe protiv raka 04. veljače 2023. Dostupno na <https://www.zjz-zadar.hr/hr/home/dogadjanja/1065>

4.5.1.5. Petrić Ana dr. med. Ožujak 2023. Mjesec svjesnosti o raku debelog crijeva. Dostupno na <https://www.zjz-zadar.hr/hr/home/dogadjanja/1070>

4.5.1.6. Petra Brok, mag. nutricionizma. Nutritivni pristup šećernoj bolesti. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/prevencija-raka/1127>

4.5.1.7. Petra Brok, mag. nutricionizma. Zdravlje i blagdanska prehrana 2023. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1137>

4.5.2. Infografike i plakati:

4.5.2.1. Marija Škrgatić, prof., Svjetski dan borbe protiv raka 2023. godine, 03. 02. 2023., Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/home/dogadjanja/1065>

4.5.2.2. Marija Škrgatić, prof., Dan narcisa 2023. godine, 24. 03. 2023., Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/home/dogadjanja/1080>

4.5.2.3. Marija Škrgatić, prof., 6 koraka za bolje zdravlje, 7. 04. 2023. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/Sigurnost-i-zdravlje/1091>

4.5.2.4. Marija Škrgatić, prof., Rano otkrivanje raka dojke za žene rođene od 1954. do 1973. godine, 08. 05. 2023., Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/programi-i-projekti/Rano-otkrivanje-raka-dojke/1093>

4.5.2.5. Marija Škrgatić, prof., Preporuke za zaštitu od vrućina, 23.06.2023. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/Sigurnost-i-zdravlje/889>

4.5.2.6. Marija Škrgatić, prof., Rano otkrivanje raka debelog crijeva za rođene od 1949. do 1973. godine, 21. 09. 2023., Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/programi-i-projekti/Nacionalni-program-ranog-otkrivanja-raka-debelog-crijeva/1114>

4.5.2.7. Marija Škrgatić, prof., Zdravlje i blagdanska prehrana, 22. 12. 2023., Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1137>

4.5.2.8. Marija Škrgatić, prof., Mjesec svjesnosti o raku debelog crijeva 2023. godine, 14. 03. 2023., Dostupno na: Facebook stranicama Zavoda za javno zdravstvo Zadar

4.5.2.9. Marija Škrgatić, prof., Međunarodni dan tjelesne aktivnosti - Svjetski dan kretanja 2023., 12. 05. 2023., Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/home/dogadjanja/1094>

4.5.2.10. Marija Škrgatić, prof., Savjetovaliste za prehranu ZZJZ ZD, 22. 12. 2023., Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1138>

4.6. Služba i djelatnici

U Službi je u 2023. godini bilo zaposleno 5 djelatnica na puno radno vrijeme i jedna pripravnica koja je najvećim djelom bila na ispomoći u drugim službama zbog Covida-19.

5. SLUŽBA ZA ŠKOLSKU I ADOLESCENTNU MEDICINU

Program specifičnih i preventivnih mjera zdravstvene zaštite za djecu i mladež školske dobi te redovite studente za 2023. godinu.

5.1. Sistematski pregledi

- prije upisa u prvi razred osnovne škole - pregledano 1.711 učenika
- učenika 5 razreda osnovne škole (praćenje psihofizičkog razvoja) – 1.547 učenika
- učenika 8. razreda osnovne škole (profesionalna orijentacija) 1.775 učenika
- 1. razreda srednje škole (zdravstveni rizici, rizična ponašanja, prilagodba na S.Š. – 1.621
- studenata na prvoj godini studija (zdravstveni rizici, navike i ponašanja, prilagodba na studij) - 275

5.2. Ostali preventivni pregledi

5.2.1. Namjenski pregledi

- prije cijepljenja – 699
- za prijem u đачki ili studentski dom – 61
- prije upisa u srednju, višu, visoku školu ili fakultet ako to zahtijeva odabir školovanja – 776
- za školska sportska natjecanja - 338

5.2.2. Kontrolni pregledi

Nakon preventivnih pregleda prema medicinskoj indikaciji – 872

5.3 Probiri (skriningi)

- ponašanje, socijalizacija i prilagodba na školu (drugo polugodište I. razreda O.Š.) – 1.575
- poremećaj vida na boje, vidna oštrina, 2.010 učenika
- mjerenje tjelesne težine, visine, i indeks tjelesne mase za učenike 3. razreda O.Š. – 2.269 učenika
- pregled kralježnice, mjerenje tjelesne težine i visine za učenike 6. razreda O.Š. – 2.208

- poremećaj sluha (audiometrija) za učenike 7. razreda O.Š. – 1.681

5.4. Zdravstvena i tjelesna kultura

Djeca koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju teškoće u razvoju, pregledom se utvrđuje zdravstveno stanje i sposobnost učenika za savladavanje redovitog ili prilagođenog programa tjelesne i zdravstvene kulture - 221 učenika.

5.5. Cijepljenje učenika prema kalendaru cijepljenja

- I. razred osnovne škole - cijepljenje protiv ospica, zaušnjaka i rubeole (MPR) na pregledu za upis u prvi razred – 1.323
- cijepljenje protiv dječje paralize (IPV) tijekom prvog razreda, te docjepljivanje ako nisu redovito cijepljena – 981
- VIII. razred osnovne škole - cijepljenje protiv difterije, tetanusa i dječja paraliza (DI TE+ IPV) – 1.812

Završni razred srednje škole - provjera crijevnog statusa - 70

Nadoknada propuštenog cijepljenja po potrebi - 65

Cijepljenje protiv HPV-a preporučeno ali neobavezno u 8. razredu O.Š. - 759 učenika

Cijepljenje protiv HPV-a srednje škole i studenti - 176

5.6 Savjetovališni rad za učenike, roditelje, učitelje, profesore i stručne suradnike škole – 10.206

5.7. Rad u povjerenstvu za utvrđivanje primjerenog oblika školovanja -1.204

5.8. Zdravstveni odgoj i promicanje zdravlja

- I. razred osnovne škole - Pravilno pranje zubi po modelu – 1.306 učenika
- III. razred osnovne škole - Skrивene kalorije – 1.279 učenika
- V. razred osnovne škole - Promjene vezane uz pubertet i higijena - predavanja liječnika – 1.159 učenika, predavanje sestara – 975 učenika
- zdravstveni odgoj u osnovnim školama: samozaštita i briga za vlastito zdravlje - 918 učenika
- I. i II. razred srednje škole (predavanja) - Utjecaj spolno prenosivih bolesti na reproduktivno zdravlje - 786
- zdravstveni odgoj roditelja osnovne škole - 241 roditelja
- anketiranje učenika i studenata – 3.517

5.9. Zaštita i unaprjeđenje školskog okruženja

- obilazak škola i fakulteta u svrhu provođenja plana i programa mjera - 136 obilaska
- nadzor nad školskom kuhinjom i higijensko sanitarnim uvjetima u školi – 27

5.10. Ostale aktivnosti

Suradnja i koordinacija na razini primarne zdravstvene zaštite, sekundarne zdravstvene zaštite, međusektorska suradnja i suradnja s ostalim sudionicima u zdravstvenoj zaštiti – 282

6. SLUŽBA ZA MENTALNO ZDRAVLJE I PREVENCIJU OVISNOSTI

Služba je u 2023. godini provodila mjere iz područja zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti sukladno zakonskim odredbama i u skladu s nacionalnim strategijama kao i akcijskim planovima. Sve preventivne aktivnosti provodile su se kontinuirano na načelima univerzalne, selektivne i indicirane prevencije, a tretman prema medicinskoj indikaciji po principima integriranog pristupa sukladno suvremenim medicinskim saznanjima i doktrinama za suzbijanje ovisnosti te poštujući individualne potrebe korisnika.

Zaštita mentalnog zdravlja obuhvaćala je mjere i aktivnosti u nekoliko ključnih područja djelovanja: promociji i unapređenju mentalnog zdravlja, prevenciji, ranom prepoznavanju, liječenju i rehabilitaciji poremećaja ponašanja i duševnih/mentalnih poremećaja. Aktivnosti su bile usmjerene prema cjelokupnoj populaciji, ali i specifične za određene populacijske skupine (rizične i vulnerabilne):

- Savjetovanje usmjereno zaštiti mentalnog zdravlja djece i adolescenata
- Rad na očuvanju mentalnog zdravlja djece i adolescenata s rizičnim ponašanjem
- Zaštita mentalnog zdravlja opće populacije s ciljem povećanja sposobnosti za sučeljavanje sa svakodnevnicom i savladavanje kriznih situacija te sprječavanje nastupa mentalnoga/duševnoga poremećaja
- Rano otkrivanje, dijagnostika i terapija djece i adolescenata s poremećajima ponašanja i problemima mentalnog zdravlja
- Rano otkrivanje, dijagnostika i terapija osoba s problemima mentalnoga zdravlja
- Rad s obiteljima i skrbnicima osoba s problemima mentalnoga zdravlja

Služba je kroz **prevenciju ovisnosti** kontinuirano skrbila o osobama koje imaju problema s konzumacijom psihoaktivnih supstanci (droge, alkohol, nikotin, lijekovi) i ponašajnim ovisnostima (kockanje, internet), kao i članovima njihovih obitelji:

- Individualni i obiteljski savjetodavni rad sa eksperimentatorima, konzumentima i ovisnicima o psihoaktivnim tvarima
- Provođenje individualnog psihijatrijsko–medicinskog tretmana, a po potrebi indiciranje nespecifične ili specifične farmakoterapije
- Provođenja supstitucijskog programa za zdravstveno neosigurane pacijente, za one koji nemaju odabranog liječnika primarne zdravstvene zaštite te za turiste u Službi
- Skrb za trudnice ovisnice o opijatima u suradnji s nadležnim odjelom bolnice
- Redovita testiranja urina na metabolite droga
- Aktivnosti usmjerene na prevenciju HIV - infekcije te infekcije hepatitisom B i C, u svrhu prevencije, ranog otkrivanja i upućivanja na liječenje ovisnika u suradnji s OB Zadar, praćenje liječenja ovisnika od Hepatitisa C
- Suradnja s vladinim i nevladinim organizacijama, udrugama građana, pomoć kod upućivanja u TZ
- Suradnja i zajedničke aktivnosti s institucijama iz područja zdravstva, socijalne skrbi i obrazovanja i suradnja sa lokalnom samoupravom
- Provođenje aktivnosti sukladno projektu „Rehabilitacija, resocijalizacija i društvena reintegracija ovisnika o drogama“ Vladinog Ureda za droge
- Nastavak suradnje s penalnim sustavom, Zatvorom, Uredom za probaciju, Općinskim i Županijskim državnim odvjetništvom i svim sudovima zbog provođenja izrečenih sudskih mjera i postpenalnog prihvata ovisnika i nastavka njihovog liječenja.

6.1. Epidemiološki podaci za 2023. godinu

Prema podacima HZZJ za 2021. godinu (za 2022. i 2023. godinu još nisu objavljeni), stopa osoba liječenih zbog zlorabe psihoaktivnih droga na 100.000 stanovnika u dobi od 15 do 64 godine u Republici Hrvatskoj iznosila je 228,8 dok je za Zadarsku županiju iznosila 559,0/100.000 stanovnika.

Stopa liječenih opijatskih ovisnika za Republiku Hrvatsku iznosila je 187,4/100.000 stanovnika dok je za Zadarsku županiju iznosila 532,5/100.000 stanovnika.

Od 2009. godine broj pacijenata koji su uključeni u tretman Službe zbog problema bolesti ovisnosti kontinuirano je oko 600 osoba. Najveći broj osoba liječeno je zbog ovisnosti o opijatima, njih 90%. Broj novih osoba u sustavu liječenja zbog opijatske ovisnosti je također kontinuiran, u 2023. godini registrirano je 7 novih opijatskih ovisnika, dok je ukupni broj novoregistriranih osoba 13. Prosječna dob prvog javljanja na liječenje zbog opijatske ovisnosti u 2023. godini bila je 39,7 godina. Prosječna dob prvog javljanja na liječenje zbog zlouporabe/ovisnosti bila je 32,8 godina. Najveći broj liječenih opijatskih ovisnika je u dobi između 40 i 54 godina. Najmlađi opijatski ovisnik ima 22 godine, a najstariji 72 godinu. U 2023. godini, u tretmanu Službe je bilo 19 apsolutnih apstineta iz Zadarske županije. Tijekom 2023. godine pacijente se redovito upućivalo na testiranje na spolno prenosive bolesti te na daljnju obradu kod infektologa ili gastroenterologa. Tijekom 2023. godine je 121 osoba (članovi obitelji, partneri, prijatelji i sl.), kroz 305 dolazaka, bila uključena u obiteljski tretman s osobama koje su se javile na liječenje zbog zlouporabe/ovisnosti.

Tablica 1. Pregled evidentiranih osoba koje su zatražile usluge u Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti tijekom 2023. godine

Mjesto stanovanja	Ovisnost	Mentalno zdravlje	Broj osoba ukupno
Zadarska županija	556	1.004	1.560
Ostale županije	25	71	96
Stranci	9	3	12
Ukupno	590	1.078	1.668

Tablica 2. Ukupan broj dolazaka evidentiranih osoba u Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti tijekom 2023. godine

Mjesto stanovanja	Ovisnost	Mentalno zdravlje	Broj dolazaka ukupno
Zadarska županija	3.555	5.086	8.641
Ostale županije	129	329	458
Stranci	59	4	63
Ukupno	3.743	5.419	9.162

Tablica 3. Broj liječenih osoba s prebivalištem u Zadarskoj županiji po spolu i dijagnozi u 2023. godini

Šifra bolesti po MKB-10	Muškarci	Žene	Ukupno
F00 – F09	11	16	27
F10	9	3	12
F11.2- F19.2 (ovisnici)	469	87	556
F12.1-F19.1 (konzumenti)	15	1	16
F20 - F99	213	378	591
Z00 - Z99	138	212	350
Ostale dg	6	2	8
Ukupno	861	699	1.560

Tablica 4. Ovisnici i konzumenti po psihoaktivnom sredstvu s prebivalištem u Zadarskoj županiji u 2023. godini

Psihoaktivno sredstvo	Ukupno liječeni	Novoregistrirani		Umrli
		Broj	Udio (%)	
Opijati	515	7	1,36	7
Marihuana	12	4	33,3	0
Anksiolitici	1	0	0	0
Kokain	4	0	0	0
Psihostimulansi	4	2	50	0
Halucinogeni	1	0	0	0
Više psihoaktivnih tvari	35	0	0	0
Ukupno	572	13	2,27	7

Tablica 5. Usluge pružene u Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u 2023. godini

Vrsta usluge	Broj
Individualni rad s korisnicima	14.675
Rad s obitelji korisnika	1.747
Liječnički pregledi	6.283
Psihološka obrada	630
Ispunjavanje Pampidou upitnika	479
Savjet s bolesnikom ili članom obitelji	10.508
Savjet telefonom bolesniku ili članu obitelji stručnog sadržaja	4.663
Testiranje urina na prisutnost droga i njihovih metabolita	2.099
Testiranje sline na prisutnost droga i njihovih metabolita	27
Testiranje aklotestom na prisutnost alkohola	54
Pisanje izvještaja za CZSS, sudove, Ured za probaciju	91
Provedba javnozdravstvenih akcija	2
Provedba predavanja, edukacija, seminara/radionica, okruglih stolova	120
Broj prisutnih	3045
Broj predavanja, edukacija, seminara/radionica i okruglih stolova na kojima su sudjelovali djelatnici Službe	28
Izrada promotivnih materijala (majice, kišobrani, anti-stres loptice, ruksaci i torbe)	5
Distribucija materijala	90
Priprema i pisanje stručno-preglednog/popularno-edukativnog teksta	20
Izrada raznih analiza, planova i izvještaja rada službe (projekt, mjesečni i godišnji izvještaji te razni drugi za potrebe službe)	72

Vrsta usluge	Broj
Konzultacije i koordinacije sa djelatnicima u zdravstvu i drugim resorima (CZSS, sudovi, obrazovne ustanove) osobno, putem e-maila i telefona	1.873
Sastanci (stručnog tima, sa djelatnicima u zdravstvu i drugim resorima CZSS, sudovima, obrazovnim ustanovama, povjerenstva)	72
Sudjelovanje u TV i radio emisijama/priopćenje medijima	10
Vrijeme utrošeno na terenski rad, obilazak škola i odlaske u druge institucije	17.495

6.2. Preventivne aktivnosti

- U sklopu projekta „Sigurno ponašanje djece na internetu“, djelatnice Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti su u 13 osnovnih škola održale predavanja učenicima šestih i sedmih razreda na temu „Ovisnost o Internetu“. Ukupno je obuhvaćeno 31 razredno odjeljenje, odnosno 484 učenika.
- U 9 osnovnih škola su provedene radionice „Vršnjačko nasilje“. Ukupno je obuhvaćeno 17 odjeljenja petih i šestih razreda, odnosno 274 učenika.
- U sklopu programa „Zdrav za 5“ provodila su se predavanja na teme zlorporabe i ovisnosti o alkoholu, drogama i kockanju:
 - o U sedam osnovnih škola su održana preventivna predavanja pod nazivom „Nula promila“ za učenice i učenike osmih razreda. Obuhvaćeno je ukupno 13 razrednih odjeljenja, odnosno 191 učenica i učenik.
 - o U 7 srednjih škola je provedeno predavanje na temu „Ovisnost i zlorporaba droga“, čime je obuhvaćeno 35 razrednih odjeljenja prvih razreda, odnosno 616 učenika.
 - o U 7 srednjih škola su održana predavanja učenicima drugih razreda na temu „Kockanje - opasnost skrivena u zabavi“. Predavanjima je obuhvaćeno 17 razrednih odjeljenja, odnosno ukupno 297 učenika.
- U okviru projekta „Oprezan danas, siguran sutra!“ kojeg provodi Udruga Porat u suradnji s partnerima Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti ZJZ Zadar i Domom za odgoj djece i mladeži Zadar, djelatnice Službe održale su četiri predavanja u trajanju od dva školska sata s ciljem povećanja razine znanja kod korisnika o sigurnom ponašanju na internetu, štetnosti utjecaja droga i ostalih sredstava ovisnosti te prepoznavanju opasnosti kladenja. Predavanjima je obuhvaćeno 10 korisnika usluga Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar.
- U Osnovnoj školi Šimuna Kožičića Benje Zadar je za 35 roditelja djece osnovnoškolskog uzrasta održano predavanje na temu „Perfekcionizam kod djece“. Navedeno predavanje provedeno je i među 25 stručnih suradnika osnovnih i srednjih škola Zadarske županije na Županijskom stručnom vijeću za školske preventivne programe.
- U Pomorskoj školi Zadar je za 24 roditelja održano predavanje na temu „Posljedice kockanja kod maloljetnih osoba“.
- U dječjem vrtiću Ražanac održana je radionica za 30 roditelja i djelatnika vrtića na temu „Empatičko reflektiranje kao podrška razvoju“.

6.3. Promocija mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti

6.3.1. Promocija mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti putem javnih akcija:

Prigodnim aktivnostima, a u suradnji sa svim relevantnim ustanovama i partnerskim udrugama obilježeni su:

Međunarodni dan borbe protiv zlorporabe i nezakonitog prometa drogama - Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti je 26.6.2023. u suradnji s udrugom Porat, Županijskim povjerenstvom za borbu

protiv zlouporabe droga, terapijskom zajednicom Mondo Nuovo, Klubom liječenih alkoholičara Zadar te Ligom protiv raka Zadar na Trgu Petra Zoranića provela javnozdravstvenu akciju. Povodom obilježavanja navedenog dana objavljen je i edukativni članak na službenoj web stranici, kao i informativno – edukativna objava na Instagram stranici Službe.

Povodom obilježavanja Svjetskog dana nepušenja na službenoj Instagram stranici Službe objavljen je informativno – edukativni sadržaj putem kojega je promoviran program „Škola nepušenja“.

Svjetski dan hepatitisa, Svjetski dan prevencije suicida i Svjetski dan borbe protiv Alzheimerove bolesti obilježeni su informativno edukativnim objavama na Instagram stranici Službe.

Mjesec borbe protiv ovisnosti se u svijetu obilježava svake godine od 15. studenog do 15. prosinca. U Službi su se u navedenom periodu provodile sljedeće aktivnosti:

- 15. Studenog: Radionica na temu Ovisnosti i zlouporabe droga među korisnicima Centra za pružanje usluga u zajednici; Predavanja na temu Kockanja među učenicima Prirodoslovno grafičke škole Zadar
- 16. Studenog: Edukacija i Okrugli stol na temu rada s ovisnicima o kockanju i njihovim obiteljima u okviru KLOK-a, uz goste predavače prof. dr. sc. Zoran Zoričić i prim. Anto Orešković
- 17. Studenog: Predavanje na temu Ovisnosti i zlouporabe droga među učenicima Ekonomsko-birotehničke i trgovačke škole Zadar
- 20. Studenog: Predavanje na temu Kockanja među učenicima Ekonomsko-birotehničke i trgovačke škole Zadar; Predavanja na teme Ovisnosti o internetu i Alkohola u OŠ. Obrovac (PŠ. Kruševo) te Osnovnoj školi Braće Radić Pridraga
- 22. Studenog: Radionica na temu kockanja među korisnicima Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar
- 23. i 24. Studenog: Sudjelovanje djelatnika Službe na 2. Znanstveno-stručnom skupu s međunarodnim sudjelovanjem na temu ovisnosti o internetu, pušenju, psihoaktivnim varima, alkoholu i kockanju „IPAK“, u organizaciji Dnevne bolnice za ovisnosti Klinike za psihijatriju Sv Ivan u Zagrebu
- 29. Studenog: Radionica na temu Ovisnosti o internetu među korisnicima Centra za pružanje usluga u zajednici
- 30. Studenog i 7. Prosinca: Sudjelovanje u II. Komponenti programa Zdrav za 5 u organizaciji Vijeća za prevenciju kriminaliteta na području Zadarske županije s učenicima Poljoprivredne, prehrambene i veterinarske škole „Stanka Ožanića“ Zadar na radionicama na kojima su učenici prvih razreda pod vodstvom ravnateljice sa stručnim suradnicima i profesorima sudjelovali u izradi medenjaka, krema, predmeta od keramike i izradi košnica.
- 1. Prosinca: Provedba predavanja na temu Ovisnosti i zlouporabe droga među učenicima Tehničke škole Zadar
- 4. Prosinca: sudjelovanje djelatnika Službe na edukativnoj predstavi „Droga - reci drogi NE!“ u organizaciji Policijske uprave Zadarske, Obrtničke škole, Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu i šport Zadarske županije, Vijeća za prevenciju kriminaliteta na području Zadarske županije, a uz potporu Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Zavoda za javno Zdravstvo Zadar i Policijske postaje Zadar.
- 8. Prosinca: Provedba predavanja na temu Ovisnosti i zlouporabe droga među učenicima Poljoprivredne, prehrambene i veterinarske škole „Stanka Ožanića“ Zadar
- 12. Prosinca: U suradnji s PU Zadarskom te svim partnerima i suradnicima na projektima „Mentalno zdravlje za sve“ i „All-in“, u Poliklinici Opće bolnice Zadar je provedena javnozdravstvena akcija
- Među učenicima prvih razreda srednjih škola Zadarske županije proveden je nagradni kviz pod nazivom „NEOVISNI“. U Kvizu je sudjelovalo ukupno osam razrednih odjeljenja, odnosno oko 150 učenika i učenika.
- Tijekom čitavog perioda Mjeseca borbe protiv ovisnosti, objavljavani su informativno edukativni članci i objave na službenoj Web adresi i Instagram profilu Službe.

6.3.2. Promocija mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti putem suradnje sa školama:

Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti svake godine nastoji uključiti učenice i učenike škola Zadarske županije u promotivne aktivnosti s ciljem poticanja angažmana mladih u borbi protiv ovisnosti te prevenciji problema s mentalnim zdravljem. Putem kreativnih aktivnosti mlade se nastoji informirati o navedenoj tematici te motivirati na promišljanje i aktivno sudjelovanje u stvaranju boljih uvjeta i okoline za sigurno i zdravo odrastanje djece i mladih.

Ove godine su u Poljoprivrednoj, prehrambenoj i veterinarskoj školi „Stanka Ožanića“ u Zadru, u organizaciji Upravnog odjela za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove Zadarske županije, Policijske uprave zadarske, Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo Zadar i stručnih službi Srednje škole „Stanko Ožanić“, 30. studenog i 7. prosinca održane radionice iz druge komponente projekta „Zdrav za 5“ usmjerenog na prevenciju ovisnosti o alkoholu, drogama i igrama na sreću. 93 učenika prvih razreda pod vodstvom ravnateljice sa stručnim suradnicima i profesorima sudjelovalo je u izradi medenjaka, krema, predmeta od keramike i izradi košnica.

Od 15. studenog do 15. prosinca proveden je Edukativni kviz pod nazivom „NEOVISNI“ među učenicama i učenicima prvih razreda srednjih škola. Kviz je osmišljen s ciljem osvještavanja učenika o štetnim utjecajima psihoaktivnih sredstava i drugih ovisnosti. Kviz se sastojao od edukativnih pitanja i tekstualnog materijala, putem kojih su se učenici mogli educirati o različitim vrstama ovisnosti i usput osvojiti nagrade. U Kvizu je sudjelovalo ukupno osam razrednih odjeljenja, odnosno oko 150 učenica i učenika koji su pristupili kvizu pod vodstvom njihovih razrednica/razrednika.

Savjetodavni i edukacijski rad s djelatnicima škola

U 2023. godini su održavani redovni telefonski kontakti i sastanci sa stručnim službama osnovnih i srednjih škola zbog upućivanja djece i njihovih roditelja/skrbnika u Savjetovališta, praćenja djece već uključene u tretman te zbog organizacije edukativnih predavanja i radionica.

U periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. održano je ukupno 14 sastanaka sa djelatnicima stručnih službi osnovnih i srednjih škola Zadarske županije zbog suradnje na preventivnim aktivnostima u 2023. god. te uključivanju djece s rizičnim ponašanjima u Savjetovalište Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti. Sastancima je obuhvaćeno 20 stručnih suradnika sljedećih škola: Osnovna škola Jurja Barakovića Ražanac, Osnovna škola Stjepana Radića Bibinje, Osnovna škola Petar Zoranić Stankovci, Osnovna škola Pakoštane, Osnovna škola Biograd, Osnovna škola „Vladimir Nazor“ Škabrnja, Osnovna škola Zadarski otoci, Osnovna škola Obrovac, Osnovna škola Benkovac, Područna Osnovna škola Kruševo te tri srednje škole: Hotelijersko turistička i ugostiteljska škola Zadar, Strukovna škola Vice Vlatkovića i Tehnička škola Zadar.

18.12.2023. djelatnice Službe su sudjelovale na Stručnom vijeću školskih preventivnih programa s temom „Perfekcionizam kod djece“. Uz navedenu temu, predstavljeni su preventivni programi Službe kao i informacije o radu Službe sa djecom i adolescentima. Na vijeću je bilo prisutno ukupno 25 stručnih suradnika osnovnih i srednjih škola Zadarske županije.

Kroz izvještajno razdoblje su redovito održavani sastanci i konzultacije s djelatnicima Službe za školsku medicinu ZJZ Zadar radi pravodobnog uključivanja učenika koji iskazuju probleme s mentalnim zdravljem i eksperimentiranjem sredstvima ovisnosti u tretman Službe.

6.4. Jačanje kapaciteta Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti

Redovitim sudjelovanjem djelatnika Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti na edukacijama, edukativnim seminarima, okruglim stolovima, stručnim skupovima, konferencijama te simpozijima u području prevencije ovisnosti, unapređenja mentalnog zdravlja te krvlju i spolno prenosivih bolesti, nastoji se povećati razina stručnosti i znanja stručnjaka u javnozdravstvenom sustavu uključenih u sustav suzbijanja zlorabe droga i ovisnosti te u rad na području mentalnog zdravlja.

U 2023. godini, djelatnice i djelatnici Službe su sudjelovali na sljedećim edukacijama:

- Edukacija iz Realitetne terapije i teorije izbora - Udruga za realitetnu terapiju RH (HURT): U 2023. godini su tri djelatnice Službe prema dogovorenoj dinamici sudjelovale u edukaciji u području Realitetne terapije putem individualne supervizije pisanih radova, osobne terapije i stručne podrške u izazovnim i zahtjevnim situacijama te usmjeravanja kod profesionalnih dilema.
- Djelatnica Službe (med. sestra) polaznica je 1. godine Preddiplomskog studija sestrinstva na Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu.
- Provedena je individualna supervizija psihosocijalnog rada za sedam djelatnica Službe koju provodi Hrvatsko društvo za superviziju i organizacijski razvoj (HDSOR)
- Od 14.02.2023. do 17.02.2023. djelatnica službe je sudjelovala na II. Zagrebačkom simpoziju mentalnog zdravlja pod nazivom „Nevidljive granice: rušenje barijera u zaštiti mentalnog zdravlja“, u organizaciji Centra za zdravlje mladih (CZM) Zagreb, *online*
- 24.02.2023. četvero djelatnika Službe sudjelovalo je na I. KOKOSS konferenciji na temu „Interdisciplinarnost kao resurs – sinergija i suradnja stručnjaka za otpornije i održivo društvo“, u organizaciji Koordinacije pet strukovnih komora u sustavu socijalne skrbi (KOKOSS). Konferencija je održana u Vodicama, u Hotelu Olympia
- 17.04.2023. djelatnica Službe sudjelovala je na edukaciji za Minnesota multifazni inventar ličnosti (MMPI), u organizaciji Naklade Slap u Zagrebu
- 18.04.2023. je djelatnica Službe sudjelovala na *online* webinaru pod nazivom „Certificiranje za program PoMoZi Da“, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo
- 25.04. i 26.04.2023. dvije djelatnice Službe su sudjelovale na edukaciji pod nazivom „Psihološka prva pomoć djeci i mladima utemeljena na znanjima o samoozljeđivanju i samoubojstvima kod djece i mladih“, u sklopu programa PoMoZi Da, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Zagrebu
- 18.05. i 19.05.2023. djelatnica Službe je sudjelovala na Edukaciji edukatora za program PoMoZi Da, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Zagrebu
- 07.06.2023. djelatnica Službe je sudjelovala na *online* edukaciji na temu „Nasilje – odgovori stručnjaka“, u organizaciji Hrvatske psihološke komore i Koordinacije pet strukovnih komora u sustavu socijalne skrbi (KOKOSS)
- 12.06.2023. djelatnica Službe je sudjelovala na edukaciji pod nazivom „Treninzi za liječenje ovisnosti o duhanu“, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Europske mreže za prevenciju pušenja i konzumacije duhana (ENSP), održanoj u Zagrebu
- 19.06.2023. djelatnica Službe je sudjelovala na *online* webinaru na temu „Kompetencije za rad s osobama različitih seksualnih orijentacija i rodnih identiteta“, u organizaciji Hrvatske psihološke komore
- 14.07.2023. djelatnica Službe je sudjelovala na Edukaciji koordinatora u okviru znanstveno-istraživačkog projekta „Zloraba sredstava ovisnosti u općoj populaciji Republike Hrvatske: 2023.“, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, u Zagrebu
- Od 18.09. do 20.09.2023. djelatnica Službe je sudjelovala na Regionalnoj edukaciji iz područja Univerzalnog preventivnog kurikulum (EUPC), u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Splitu
- 26.09.2023. djelatnica Službe sudjelovala je na Regionalnoj edukaciji o Projektu resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i

- duže vrijeme stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisanog načina liječenja za područje Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske, Zadarske i Dubrovačko-neretvanske županije, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Zagrebu
- 09.10. i 10.10.2023. djelatnica Službe sudjelovala je na Edukaciji za primjenu WISC-IV-HR testa – instrumenta, u organizaciji Naklade Slap, u Zagrebu
 - 10.10.2023. djelatnice Službe su sudjelovale na 1. Stručnom skupu o društveno odgovornom privređivanju igara na sreću u organizaciji HZJZ, Hrvatske lutrije i Ministarstva financija, uz potporu Hrvatske udruge za igre na sreću i Hrvatske udruge priređivača igara na sreću, u Zagrebu
 - 02.11.2023. djelatnica Službe je sudjelovala na Godišnjem sastanku sa Službama/jedinicama za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti te Okruglom stolu na temu međusektorske suradnje i umrežavanja u provedbi programa tretmana ovisnosti o kockanju i alkoholu, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Zagrebu
 - 23.11.2023. i 24.11.2023. 11 djelatnika Službe sudjelovalo je na 2. Znanstveno – stručnom skupu s međunarodnim sudjelovanjem na temu ovisnosti o internetu, pušenju, psihoaktivnim tvarima, alkoholu i kockanju „IPAK“, u organizaciji Dnevne bolnice za ovisnosti Klinike za psihijatriju Sv. Ivan u Zagrebu i Grada Zagreba, u Zagrebu
 - 28.11.2023. djelatnica Službe je sudjelovala na Stručnom savjetovanju pod nazivom „Smjernice za provedbu politike i izradu akcijskih planova djelovanja na području ovisnosti i ponašajnih ovisnosti na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Zagrebu
 - 05.12. i 06.12.2023. djelatnice Službe sudjelovale su na Edukaciji edukatora za program PoMoZi Da pod nazivom „Psihološka prva pomoć djeci i mladima utemeljena na znanjima o traumi“, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Zagrebu
 - 16.02.2023., 20.03.2023., 16.11.2023. i 17.11.2023. 20 djelatnica i djelatnika Službe sudjelovalo je na Edukaciji o izvanbolničkom liječenju ovisnika o kockanju u okviru rada KLOK-a, u organizaciji Službe za mentalno zdravlje ZJZ Zadar i KLOK-a, u Zadru
 - 16.02.2023., 20.03.2023., 16.11.2023. i 17.11.2023. 20 djelatnica i djelatnika Službe sudjelovalo je na četiri okrugla stola na temu Ovisnosti o kocki, u organizaciji Službe za mentalno zdravlje ZJZ Zadar i KLOK-a, u Zadru
 - 08.03.2023., 15.03.2023., 22.03.2023. i 05.04.2023. 12 djelatnica i djelatnika Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti sudjelovalo je na Edukaciji pod nazivom „Grupni psihoterapijski rad s ovisnicima o kockanju – teorijske i praktične smjernice“, u organizaciji Dnevne bolnice za ovisnost o kockanju Klinike za psihijatriju Sveti Ivan i Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti ZJZ Zadar, u Zadru
 - 24.04.2023., 15.05.2023., 12.06.2023., 04.12.2023., 11.12.2023., 14.12.2023. i 15.12.2023. 10 djelatnika Službe sudjelovalo je na sedam Studijskih putovanja u Dnevnu bolnicu za ovisnost o kockanju pri Klinici za psihijatriju Sveti Ivan u Zagrebu, u organizaciji Dnevne bolnice za ovisnost o kockanju Klinike za psihijatriju Sveti Ivan i Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti ZJZ Zadar
 - 18.09.2023., 09.10.2023. i 06.11.2023., 10 djelatnica i djelatnika Službe sudjelovalo je u Superviziji grupnog rada i individualnih intervencija, u organizaciji Dnevne bolnice za ovisnost o kockanju Klinike za psihijatriju Sveti Ivan i Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti ZJZ Zadar, *online*
 - 09.05.2023., 10.05.2023. i 11.05.2023. (prvi ciklus); 27.06.2023., 28.06.2023. i 29.06.2023. (drugi ciklus); 22. 08.2023., 23. 08.2023. i 24.08.2023. (treći ciklus), 17.10.2023., 18.10.2023. i 19.10.2023. (četvrti ciklus) te 20.11.2023. i 21.11.2023. (peti ciklus – održan *online*) 9 djelatnica i djelatnika Službe sudjelovalo je na četiri trodnevne i jednoj online dvodnevnoj Edukaciji iz Sistemske obiteljske terapije, u organizaciji Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti ZJZ Zadar i AST (Asocijacije sistemskih terapeuta), Centar za edukaciju d.o.o., u Zadru
 - 28.09.2023., 29.09.2023., 19.10.2023., 20.10.2023., 07.12.2023. i 08.12.2023. djelatnica Službe je sudjelovala na edukaciji „Psihosocijalni tretmansi ovisnosti o kockanju 1.dio“, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Zagrebu

6.5. Projekti i programi

○ Program „Mentalno zdravlje za sve“

Nositelj programa „Mentalno zdravlje za sve“ je Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti. Program se kontinuirano provodi od 2013. godine a financira se u okviru raspoloživih sredstava RH iz dijela prihoda od igara na sreću u području prevencije, tretmana, liječenja i rehabilitacije ovisnosti te resocijalizacije ovisnika. Temelji se na psihosocijalnom tretmanu i dijagnostici osoba sa problemima mentalnog zdravlja, prevenciji mentalnih poremećaja i ovisnosti te izvanbolničkom liječenju i rehabilitaciji ovisnika u Benkovcu, Biogradu n/m, Gračacu, Obrovcu, Pagu i Zadru kroz savjetovališta mentalnog zdravlja. Opći cilj programa „Mentalno zdravlje za sve“ je doprinijeti unapređenju mentalnog zdravlja, prevenciji i sprječavanju bolesti ovisnosti te sprječavanju nastanka i širenja spolno i krvlju prenosivih bolesti među žiteljima Zadarske županije. U razdoblju provedbe projekta od 01.01.2023. do 31.12.2023., u Savjetovalištim mentalnog zdravlja u gradovima Benkovcu, Biogradu na moru, Gračacu, Obrovcu i Pagu, aktivnostima je obuhvaćena 271 osoba. U izvanbolničko liječenje ovisnosti u navedenim savjetovalištim uključile su se 83 osobe. U Savjetovalištu mentalnog zdravlja u Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti aktivnostima je obuhvaćeno 1310 osoba (u sklopu kojih je i skupina liječenih alkoholičara i osoba oboljelih od malignih oboljenja, a koje su u tretman Službe uključene u suradnji s Klubom liječenih alkoholičara i Ligom protiv raka Zadar). Od siječnja 2023. pa do kraja izvještajnog razdoblja, nastavljeno je i telefonsko savjetovalište, koje je pokrenuto za vrijeme *lock-downa* u ožujku 2020. god. Provedena su 434 telefonska savjetovanja te 43 on-line savjetovanja. Nadalje, aktivnostima Savjetovališta za HIV obuhvaćena je 91 osoba. Pružena su 182 savjetovanja (od čega 91 predtestno i 91 posttestno) osobama u riziku i zaraženima HIV-om ili Hepatitisom B i C, kao i savjetovanja vezano uz druge spolno prenosive bolesti poput HPV-a, sifilisa, klamidije i gonoreje. Aktivnostima Udruge Porat u suradnji sa Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, izravno je obuhvaćena 81 osoba. Aktivnostima TZ Mondo Nuovo, u suradnji sa Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, obuhvaćene su 2 osobe. Predavanjima i edukativnim radionicama na teme ovisnosti, mentalnog zdravlja i spolno i krvlju prenosivih bolesti sveukupno su obuhvaćene 2134 osobe, od čega 1965 djece i mladih, 89 roditelja, oko 40 odgojno – obrazovnih djelatnika te 40 zdravstvenih djelatnika i studenata Veleučilišta za zdravstvene studije u Zadru. Dodatno je preventivnim aktivnostima u sklopu II. Komponente programa Zdrav za 5 i edukativni kvizom obuhvaćeno 243 učenika srednjih škola. Uz njih, neizravnim korisnicima možemo smatrati i liječnike obiteljske medicine te stručne djelatnike Centra za socijalnu skrb s kojima je održavana kontinuirana suradnja kroz konzultacije i sastanke. Opća populacija građana (preko 5.000 osoba) informirana je o aktivnostima projekta putem promotivnih aktivnosti i suradnje s medijima kojima je svrha educiranje šire javnosti o problemima vezanima uz mentalno zdravlje.

○ Projekt „All-in“

Nositelj projekta „All-in“ je Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, uz partnera Klub liječenih ovisnika o kocki (KLOK), a financiran je od strane Ministarstva zdravstva, u okviru raspoloživih sredstava RH iz dijela prihoda od igara na sreću u području prevencije ovisnosti o alkoholu, kockanju i novim tehnologijama. Projekt se temelji na jačanju kapaciteta stručnjaka u javnozdravstvenom sustavu koji su u okviru svog profesionalnog okruženja već u kontaktu s osobama u riziku i osobama s razvijenim problemom ponašajnih ovisnosti, s naglaskom na ovisnost o kockanju i novim tehnologijama. Kako bi išli u korak s aktualnim problemima i izazovima sve većeg broja osoba u riziku i osoba s razvijenom ovisnosti o kocki i novim tehnologijama te doprinijeli suzbijanju spomenute problematike, aktivnosti projekta usmjerene su na daljnje stručno usavršavanje zdravstvenih djelatnika u području ovih vrsta ovisnosti, kao i podizanje svijesti građana o problemima bihevioralnih ovisnosti:

1. Edukacija djelatnika za prevenciju rizičnih ponašanja kod adolescenata, s naglaskom na rizik od razvoja bihevioralnih ovisnosti te rad s adolescentima s već razvijenim problemom bihevioralnih ovisnosti;
2. Edukacija djelatnika za rad s osobama sa razvijenom ovisnosti o kockanju
3. Supervizija psihosocijalnog rada

4. Promocija programa i informiranje javnosti

○ Program „Trening životnih vještina“

Trening životnih vještina je program univerzalne prevencije rizičnih ponašanja (pušenja, alkohola i zlouporabe droga) namijenjen učenicima osnovnih škola, koji za cilj ima smanjenje učestalosti i intenziteta konzumiranja sredstava ovisnosti, kao i odgodu prvog konzumiranja. Za razliku od tradicionalnih programa prevencije koji se temelje na pružanju informacija, "TZV" se temelji na razvoju osobina i uvježbavanju vještina koje su se u dosadašnjim istraživanjima pokazale važnim u sprječavanju razvoja ovisničkog ponašanja. Program je u cijelosti preuzet od Nastavnog Zavoda za javno zdravstvo Primorsko – goranske županije, a autor mu je dr. Gilbert J. Botvin. Program Trening životnih vještina se u Zadarskoj županiji kontinuirano provodio od 2010. do 2017. godine u sklopu Plana za zdravlje stanovnika Zadarske županije, nakon čega je uslijedila dvogodišnja stanka. Do tada je projektom obuhvaćeno sedam generacija djece 6. i 7. razreda osnovne škole, odnosno oko 22 000 učenika zadarske županije. Školske godine 2019/2020 se program provodio među učenicima 5. i 6. razreda osnovne škole, a 2022/2023 god. obuhvaćena je mlađa generacija učenika, odnosno 3. i 4. razredi osnovnih škola. U šk. god. 2022/2023 se u program uključilo 36 od ukupno 37 osnovnih škola Zadarske županije, odnosno 2.940 učenika te 215 voditelja. Nositelj programa je Zavod za javno zdravstvo Zadar – Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, a program su omogućili Zadarska županija i Grad Zadar.

6.5.1. Partnerstvo na projektima

- **Program PoMoZi Da** je razvijen u sklopu projekta Živjeti zdravo Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, sufinanciranog iz Europskog socijalnog fonda. Osnovni cilj programa je unaprijediti zdravstvenu pismenost učitelja, nastavnika te svih drugih odgojno-obrazovnih djelatnika u području mentalnog zdravlja djece i mladih te ih osposobiti za pružanje psihološke prve pomoći i podrške učenicima. Tijekom 2023. godine, nastavljen je postupak certificiranja za 3P edukatora za još jednu djelatnicu Službe, uz planiranje i organizaciju provedbe druge trodnevne edukacije za odgojno obrazovne djelatnike osnovnih i srednjih škola Zadarske županije (napredna razina) u veljači 2024. godine u suradnji s HZJZ-om i UNICEFOM. Prikupljale su se prijave za sudjelovanje na naprednoj razini i dogovarali tehnički detalji provedbe (prostor i catering). U prosincu 2023. dvije djelatnice uključene u program prisustvovala su na dvodnevnoj edukaciji u Zagrebu koja je uvjet za provedbu dodatnih jednodnevnih edukacija za odgojno-obrazovne djelatnike (tema edukacije bila je „Psihološka prva pomoć utemeljena na znanjima o traumama“).
- U okviru projekta „**Oprezan danas, siguran sutra!**“ kojeg provodi Udruga Porat u suradnji s partnerima Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti ZJZ Zadar i Domom za odgoj djece i mladeži Zadar, djelatnice Službe održale su četiri predavanja u trajanju od dva školska sata s ciljem povećanja razine znanja kod korisnika o sigurnom ponašanju na internetu, štetnosti utjecaja droga i ostalih sredstava ovisnosti te prepoznavanju opasnosti kladenja. Predavanjima je obuhvaćeno 10 korisnika usluga Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar koji spadaju u rizičnu skupinu djece i mladih kojima je radi životnih okolnosti potrebna dodatna pomoć i podrška.
- Služba već dugi niz godina sudjeluje kao partner u programu „**Minus virus**“ nositelja Udruga Porat. Radi se o programu smanjenja štete s kojim se provodi podrška intravenoznim korisnicima droga s ciljem smanjenja rizika od infekcije Hepatitisom B i C i HIV-om razmjenom šprica i distribucijom aseptičnog materijala, savjetovanjem i davanjem smjernica za zdravlje i javljanje na liječenje. Prilikom aktivnosti podjele i zamjene sterilnog pribora u prostorijama udruge, članovi udruge Porat motiviraju ovisnike van sustava za uključanje u psihosocijalni tretman Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Zadar. Također, u sklopu aktivnosti čišćenja i zbrinjavanja infektivnog otpada, uništavanje infektivnog otpada se vrši u partnerstvu sa Zavodom za javno zdravstvo Zadar.

- Služba također djeluje kao partner u provedbi projekta „**Znam što hoću, znam što mogu!**“ nositelja Udruge Porat. Radi se o trogodišnjem projektu prevencije svih oblika ovisnosti, jačanja i razvoja socijalnih vještina i obiteljskih veza te poboljšanja kognitivnih procesa i ponašanja u životnim izazovima kroz grupni rad i edukaciju rizične skupine djece. Osim Službe, partneri u provedbi projekta su i Centar za socijalnu skrb Zadar te Terapijska zajednica Mondo Nuovo.
- Program „**Siguran izlazak**“ Udruge Porat je program smanjenja štete putem informiranja i senzibiliziranja korisnika psihoaktivnih tvari o zdravstvenim rizicima, efektima, posljedicama konzumiranja i rekreativnog korištenja klupskih droga kod mladih osoba. Putem aktivnosti programa provodi se informiranje mladih osoba i o odgovornom seksualnom ponašanju. S osobljem u klubovima/barovima rade se treninzi za pružanje prve pomoći u slučaju incidenata te se osiguravaju mjesta za odmor Cooling zone. U navedenom programu od ove godine kao partner sudjeluje i Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti ZJZ Zadar.
- Služba za mentalno zdravlje također je partner u provedbi projekta „**Pozitivna mama, pozitivan tata!**“ Terapijske zajednice Mondo Nuovo, uz partnera Udrugu Porat. Opći cilj projekta je osnaživanje roditelja u obavljanju njihovih roditeljskih odgovornosti i kapaciteta s naglaskom na prevenciju sredstava ovisnosti.
- **Uključi se!** je trogodišnji projekt resocijalizacije s kojim se provodi psihosocijalna podrška liječenih ovisnika nakon završenog tretmana u terapijskoj zajednici ili penalnoj ustanovi te informiranje o mogućnostima školovanja i zapošljavanja, radi lakše prilagodbe u društvu s ciljem održavanja apstinencije i uspješne resocijalizacije. Nositelj projekta je Udruga Porat, s partnerima ZJZ Zadar – Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Zadar, Pučko otvoreno učilište Zadar, Pučko otvoreno učilište Procesor i Terapijska zajednica Mondo Nuovo.
- Djelatnice Službe su u periodu od 11. rujna do 20. studenog 2023. godine sudjelovali u provedbi **anketnog istraživanja Kvalitete života, životnih stilova i zdravstvenih rizika stanovništva Hrvatske**. Istraživanje je provodio Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“ u suradnji sa županijskim zavodima za javno zdravstvo, s ciljem utvrđivanja prevalencije uporabe sredstava ovisnosti u općoj populaciji Hrvatske. Istraživanjem je ispitano ukupno 5000 osoba na nivou Hrvatske, odnosno 200 osoba na nivou Zadarske županije. Važnost istraživanja na nacionalnoj i lokalnoj razini je uvid u stanje u području uporabe sredstava ovisnosti u općoj populaciji obzirom na to da se istraživanjem pridonosi razumijevanju obrazaca uporabe sredstava ovisnosti, percepcije rizika, i posljedice uporabe. Rezultati istraživanja će se predstaviti u statističkom bulletinu EMCDDA te u Europskom izvješću o drogama (European Drug Report).

6.6. Zdravstveno informiranje i suradnja s medijima na području zaštite mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti

Izrađeni su promotivni materijali u tiskanom i elektronskom obliku, a u svrhu upoznavanja javnosti sa radom Službe te povećanja znanja i svjesnosti o važnosti mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti: Tiskani su sljedeći promotivni materijali: Majice, kišobrani, ruksaci, torbe i anti-stres kocke, a uz navedene materijale, distribuirani su materijali koji su tiskani u prethodnom izvještajnom razdoblju: majice, kišobrani, ruksaci, anti-stresne loptice, kutijice za prvu pomoć, magneti i letci. Ažurirana je web stranica www.mentalnozdravlje.com.hr kao i Instagram stranica Službe „[mentalno_zdravlje_zsve](https://www.instagram.com/mentalno_zdravlje_zsve)“ Na web stranici je u izvještajnom razdoblju objavljeno ukupno 10 edukativno informativnih tekstova vezanih uz teme ovisnosti, mentalnog zdravlja te ostalih relevantnih informacija vezanih uz aktivnosti Službe. Na instagram stranici Službe je protekle godine objavljeno 10 objava, također vezanih uz tematiku ovisnosti, mentalnog zdravlja te raznih aktivnosti koje se provode u sklopu rada Službe. Javnozdravstvene akcije provedene povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama te Mjeseca borbe protiv ovisnosti popraćene su svim

značajnijim lokalnim medijima (Zadarski.hr, Zadarski list, Slobodna Dalmacija, HRT radio Zadar, Diadora TV).

7. SLUŽBA ZA MIKROBIOLOGIJU I PARAZITOLOGIJU

7.1. Ocjene vanjskih tijela i unutarnje neovisne ocjene

U studenom 2023. godine Službu je kao referentno mjesto i centar za dijagnostička rješenja BD MAX, BD MGIT, BD BACTEC, BD PHOENIX i BD VIPER sustave tvrtke BD & Company za područje jugoistočne Europe, posjetila delegacija mikrobiologa iz Republike Mađarske, sastavljena od voditelja mikrobioloških laboratorija svih većih centara. Prema usmenim komentarima liječnika mikrobiologa posjet je bio iznimno uspješan.

U listopadu 2023. godine proveden je nadzor Hrvatske akreditacijske agencije fleksibilnog područja akreditacije za slijedeće pretrage:

1. Identifikacija klinički značajnih bakterija iz uzgojenih kultura; Oznake akreditiranih postupaka:
 - SOP-ID –H 5.5/9
 - SOP –ID- N 5.5/10
 - SOP –ID GP 5.5/11
 - SOP –ID E/NF 5.5/13
 - SOP – ID – AN 5.5/14.
2. Mikroskopska identifikacija klinički značajnih bakterija bojanjem po Gramu; Oznake akreditiranih postupaka:
 - SOP - ID – BG 5.5/12
 - SOP – ID – BG Previ 5.5/33.
3. Ispitivanje osjetljivosti klinički značajnih bakterija na antibiotike i kemoterapeutike- Antibigram; Oznaka : SOP –ATB 5.5/8.
4. Izolacija i određivanje broja bakterija iz urina; Oznaka SOP-UK 5.5/6.
5. Izolacija i identifikacija *Salmonella spp*, *Shigella spp*, *Campylobacter spp* i *Yersinia enterocolitica* iz stolice; Oznake akreditiranih postupaka:
 - SOP – SS 5.5/23
 - SOP YERS 5.5/15
 - SOP – CAMP 5.5/16

Tijekom nadzora provedeno je i proširenje područja akreditacije za pretragu:

Dokazivanje DNA pojedinačnih genotipova humanog papiloma virusa visokog rizika 16, 18, 31, 45, 51, 52 te grupa HPV HR 33/58, 35/39/68 i 56/59/66.

Tijekom 2023. godine provedene su unutarnje neovisne ocjene u cilju ocjene postojećeg sustava prema zahtjevima nove norme HRN EN ISO 15189:2022 i uvođenja potrebnih promjena. S tim u vezi odgovorno osoblje je provelo 16 sistematičnih audita vezano za sustav upravljanja kvalitetom te 4 proceduralnih audita.

7.2. Unutarnja i vanjska kontrola sa ciljem osiguravanja valjanosti rezultata ispitivanja

Unutarnje mjere kontrole kvalitete provode se uporabom referentnih materijala, ponavljanjem ispitivanja istom metodom, ponavljanjem ispitivanja različitim metodama, primjenom kontrolnih karti i uporabom slijepih proba/nepoznatih uzoraka.

Vanjska kontrola kvalitete za 2023. godinu uspješno je provedena kroz programe vanjske procjene kvalitete:

- United Kingdom National External Quality Assessment Service (UK NEQAS) za deset različitih shema kontrole iz područja kliničke mikrobiologije (bakteriologije i virusologije za područje uzgojnih metoda, seroloških metoda metoda molekularne dijagnostike).
- European Antimicrobial Resistance Surveillance Network (EARS - Net)

Unutarnja kontrola kvalitete provedena je u skladu s aktivnostima definiranim u planovima:

- Plan unutarnje kontrole kvalitete
- Plan kontrole hranjivih podloga
- Plan kontrole uvjeta okoline
- Plan kontrole rada osoblja

Analizom rezultata provedenih kontrola utvrđeno je da je unutarnja i vanjska kontrola uspješno provedena te da su svi procesi koji utječu na rezultate ispitivanja bili pod kontinuiranim nadzorom.

7.3. Promjene u području rada i osoblju

Tijekom 2023. godine provedeno je 144.540 pretraga od čega:

- 24.119 za bolničke pacijente,
- 31.220 za sanitarne iskaznice,
- 86.445 za ambulantne pacijente - osiguranike HZZO-a te
- 2.756 pretraga provedenih kroz sustav samoplatitelja, ugovornih partnera i privatnih ustanova.

Tijekom 2023. godine Služba je uvela nove molekularne metode za dokazivanje uzročnika zaraznih bolesti a u skladu s zahtjevima kliničara iz OB Zadar:

- Dokazivanje DNA *Plasmodium species*
- Dokazivanje RNA Enterovirusa
- Dokazivanje DNA *Epstein-Barr* virusa
- Dokazivanje DNA *Adenovirus A-G*

Tijekom 2023. godine zbog povećanog broja metoda i uzoraka za molekularnu dijagnostiku Služba je zatražila te joj je putem ministarstva zdravlja odobreno primanje jednog VŠS i jednog SSS djelatnika medicinsko laboratorijske struke.

U listopadu 2023. Godine Zavod je u ime službe sklopio Ugovor o pružanju mikrobioloških usluga s Poliklinikom Analiza, a što će dodatno unaprijediti financijsko poslovanje Službe odnosno Zavoda.

7.4. Upravljanje rizicima

U Službi je tijekom 2023. godine provedena procjena rizika radi provedbe potrebnih radnji za smanjenje opasnosti od nastanka štetnih posljedica po pacijente.

Proces upravljanja rizicima temelji se na:

- normi HRN ISO 31000:2012 (ISO 31000:2018) Upravljanje rizicima - Načela i smjernice,
- CLSI dokumentu EP23 Quality Control Based on Risk Management
- normi Medicinski laboratoriji – Primjena upravljanja rizicima u medicinskim laboratorijima (ISO 22367:2020; EN ISO 22367:2020)

Procjena rizika provodi se za ispitne metode, ključne procese te za upravljanje promjenama. Shodno nalazima procjene rizika napravljen je Plan praćenja indikatora kvalitete za sve kritične točke odnosno provedba postupaka unutarnje/vanjske kontrole na istima te Plan neprekidnog poboljšavanja kod uočenih prilika za poboljšavanje.

7.5. Indikatori kvalitete

Služba je definirala bitne indikatore kvalitete kako bi nadgledala kritične točke pred-analitičkih, analitičkih i post-analitičkih procesa te ostalih procesa u Službi.

Laboratorijski TAT(turnaround time) - vrijeme od zaprimanja uzorka u laboratorij do završetka nalaza je određen za sve mikrobiološke pretrage koje se provode u Službi i tijekom 2023. godine je bio u skladu sa zadanim vrijednostima.

Služba je u 2023. godini pratila ukupno 7 pred-analitičkih, 6 analitičkih, te 2 post-analitička indikatora.

Rezultati praćenja indikatora kvalitete su analizirani, izrađena su izvješća i po potrebi su poduzete posljedice radnje.

7.6. Kontinuirana poboljšanja - ostvareni ciljevi

Služba je u cilju poboljšanja uvjeta rada i kvalitete provedbe ispitivanja nabavila opremu iz vlastitih i sredstava za decentralizirane funkcije i to:

- Laboratorijska mućkalica
- PreviColor Gram
- Precizna vaga Sartorius
- Hadnjak Kirsch
- Hadnjak Kirsch
- Termostat (HERA cell) s povećanom koncentracijom CO₂ 35±2°C
- Suhi sterilizator

Služba je temeljem zahtjeva novog izdanja norme a s ciljem poboljšavanja svojih usluga uočila priliku za poboljšanje te je u kolovozu 2023. godine izradila novi dokument za upravljanje pritužbama i proces učinila javno dostupnim svojim korisnicima usluga.

U 2023. godini ostvareno je proširenje područja akreditacije za pretragu: Dokazivanje DNA pojedinačnih genotipova humanog papiloma virusa visokog rizika 16, 18, 31, 45, 51, 52 te grupa HPV HR 33/58, 35/39/68 i 56/59/66.

8. SLUŽBA ZA ZDRAVSTVENU EKOLOGIJU I ZAŠTITU OKOLIŠA

Služba preko 90% prometa ostvaruje na tržištu, pa je zadovoljstvo korisnika naših usluga izuzetno važan pokazatelj. Zadovoljstvo kupaca se provodi putem 'online' anketnog upitnika i predstavlja povratnu i važnu informaciju. Pritužbi na brzinu i kvalitetu pruženih usluga nismo imali.

Osim zadovoljstva kupaca naših usluga dodatni dokaz kvalitetnog rada Službe je daljnje dobivanje potvrde Hrvatske akreditacijske agencije (HAA) prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025:2017.

Nadzor HAA u svrhu reakreditacije proveden je 7. i 8. 12. 2023. godine, čime se krenulo u četvrto akreditacijsko razdoblje. Postupak je bio izuzetno zahtjevan iz razloga što je u nadzor došla nova skupina ocjenitelja sa strožim zahtjevima (kao posljedica nadzora Europske akreditacije u HAA). U konačnici je utvrđeno 23 nesukladnosti te 2 prilike za poboljšanje. Većina nesukladnosti je otklonjena u zadanom roku, od nekih popravni radnji se odustalo zbog nedostatka uzoraka i troška održavanja metode, a za neke popravne radnje zbog nedostatka vremena je dogovoreno da će se riješiti do sljedećeg nadzora.

Od strane Službe dane su primjedbe vodećoj ocjeniteljici iz razloga što je primijećeno da zahtjevi različitih ocjenitelja kroz godine nadzora HAA nisu konzistentni i laboratorijima je teško pratiti i

usklađivati se s takvom dinamikom zahtijeva. Isto tako, premda je postupak ponovne akreditacije prijavljen u srpnju 2023. godine, termin ocjenjivanja je dogovoren dosta kasno i u nezgodno vrijeme (blagdani) pa se neradnim danima izgubilo dosta vremena za rješavanje nesukladnosti.

Stoga, za sljedeću ocjenu u planu je primarno proširenje područja akreditacije s metodama ispitivanja i matriksima koje nismo uspjeli akreditirati na ovom nadzoru HAA. Sukladno tome planira se i traženje proširenja ovlaštenja nadležnih ministarstava.

Tablica 1. Prikaz ukupnog broja ispitanih uzoraka po grupama u 2023. godini i usporedba s 2022. godinom.

Vrsta uzorka	Ukupan broj uzoraka 2022.	Ukupan broj uzoraka 2023.	INDEKS (%)
Hrana	3.585	3.200	89,3
Brisevi, otisci	19.310	19.206	99,5
Voda za ljudsku potrošnju	3.523	3.874	110,0
Vode ostale	900	909	101,0
More	1.691	1.895	112,1
Otpadne vode	608	649	106,7
Predmeti opće uporabe	38	16	42,1
Otpad	17	19	111,8
Zrak	92	206	223,9
Sediment	1.023	1.384	135,3
Ostalo	69	89	129,0
UKUPNO	30.856	31.447	101,9

U Odjelu za zdravstvenu ispravnost i kvalitetu namirnica i predmeta opće uporabe tijekom 2023. godine ispitano je 23.023 uzorka.

Prikaz broja uzoraka po Laboratorijima za razdoblje 01. 01. – 31. 12. 2023. i usporedba s istim razdobljem u 2019., 2020., 2021. i 2022. godini prikazan je u tablici. Prikazani indeks broja uzoraka odnosi se na 2023. godinu u usporedbi s 2022. godinom.

Laboratorij	Ukupan broj uzorka 2019.	Ukupan broj uzoraka 2020.	Ukupan broj uzoraka 2021.	Ukupan broj uzoraka 2022.	Ukupan broj uzoraka 2023.	INDEKS
Laboratorij za kemiju namirnica	609	433	488	386	543	140,6
Laboratorij za mikrobiologiju namirnica	22.724	20.839	22.413	22.404	22.246	99,3
Laboratorij za fiziologiju, praćenje i unapređenje prehrane				43*	85*	198,0
Laboratorij za senzorske analize namirnica	141	156	130	166	148	89,2
Laboratorij za kemiju POU	1	3	0	0	0	

Laboratorij za mikrobiologiju POU	2	9	1	4	1	25,00
Ukupno	23.477	21.440	23.032	22.960	23.023	101,0

**Tijekom 2023. godine Laboratorij za fiziologiju, praćenje i unaprjeđenje prehrane uključen je u nutritivno savjetovanje, predlaganje uravnoteženih obroka, te promjenu životnih navika u svrhu postizanja boljeg psihofiziološkog zdravstvenog statusa školske djece Službe za javno zdravstvo te je ukupno obradio 85 pacijenta i 83 antropometrijska mjerenja.*

Sva ispitivanja hrane, hrane za životinje, predmeta opće uporabe i okolišnih uzoraka (otisci i brisevi) Odjel provodi u skladu sa zakonskim propisima Republike Hrvatske i Europske unije. Laboratoriji Odjela kao službeni laboratoriji za obavljanje analize hrane i hrane za životinje u svrhu službene kontrole ovlaštene su od strane Ministarstva poljoprivrede.

U sklopu službenih kontrola Ministarstva zdravstva, Odjel je odradio ukupno 55 uzoraka hrane na mikrobiološke pokazatelje. Glavninu uzoraka dostavio Državni inspektorat - Sanitarna inspekcija – Ispostava Zadar.

U laboratorij za senzorske analize namirnica uključen je i Profesionalni panel za senzorsku analizu maslinovih ulja, koji je ocijenio uzorke dostavljenih maslinovih ulja za 25. Međunarodnu manifestaciju Dani Masline Zadar 2023. u organizaciji Udruge prehrambenih tehnologa, biotehnologa i nutricionista Zadarske županije, 7. Manifestaciju mladih maslinovih ulja u organizaciji Općine Pakoštane, te pojedinačne uzorke maslinovog ulja dostavljene od strane individualnih maslinara.

Prema postupku osiguranja kvalitete rezultata ispitivanja Odjel provodi međulaboratorijska poredbeni ispitivanja (MLU) akreditiranih i neakreditiranih metoda preko nekoliko organizacija (LGC, FAPAS, GENERAL CHEMICAL STATE LABORATORY), ovisno o pokazatelju i matriksu. Tijekom 2022. godine planirano je petnaest (15) MLU-a s ukupno 45 pokazatelja. Od ukupnog broja pokazatelja 4 pokazatelja nisu zadovoljile kriterije uspješnosti.

Uspješnim sudjelovanjem već niz godina u vanjskoj procjeni kvalitete, ali i nizu unutrašnjih kontrola, Odjel je i u 2023. godini na najbolji način ponovo potvrdio svoju tehničku osposobljenost i kvalitetu rada.

Ostali poslovi i zadaci Odjela za zdravstvenu ispravnost i kvalitetu namirnica i POU:

- voditeljica Odjela je Član tehničkog odbora HZN/TO 568, Analiza hrane – Horizontalne metode
- djelatnici Odjela sudjeluju i u provođenju Tečaja higijenskog minimuma
- djelatnici Odjela su članovi Profesionalnog panela za senzorsku analizu djevičanskih maslinovih ulja
- djelatnici Odjela su Članovi panela za senzorsko ocjenjivanje pršuta
- svakodnevna unutarnja kontrola kvalitete rada laboratorija
- voditeljica laboratorija za fiziologiju, praćenje i unaprjeđenje prehrane u suradnji s Službom za javno zdravstvo obavlja nutritivno savjetovanje djece školske dobi
- sudjelovanje na kongresima

Planira se akreditacija pojedinih metoda iz proširenja ovlaštenja prema mogućnostima Službe.

Radi poboljšanja rada u laboratoriju provodile su se interne edukacije s ocjenjivanjem. Interne edukacije obuhvaćaju akreditirane i neakreditirane metode.

Planira se sudjelovanje djelatnika na seminarima u svrhu poboljšanja rada, rješavanju problema uz praćenje važeće zakonske regulative.

U Odjelu za zdravstvenu ispravnost i kvalitetu voda tijekom 2023. godine ukupno je ispitano 4.153 uzorka.

Uzorci vode za ljudsku potrošnju prema ugovorima i narudžbenicama analizirani su i ocjenjivani prema odredbama Zakona o vodi za ljudsku potrošnju („Nar. nov.“ br. 56/13, 64/15, 104/17, 115/18 i 16/20) i Pravilnika o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe („Nar. nov.“ br. 125/17 i 39/20) te od ožujka 2023. godine sukladno Zakonu o vodi za ljudsku („Nar. nov.“ 30/23) i od lipnja 2023. godine sukladno Pravilniku o parametrima sukladnosti, metodama analiza i monitorinzima vode namijenjene za ljudsku potrošnju („Nar. nov.“ 64/23 i 88/23).

U laboratoriju za kemiju pitkih, površinskih, bazenskih i podzemnih voda na kemijske pokazatelje ukupno je ispitano 2.594 uzoraka vode za ljudsku potrošnju od čega je 172 uzorka bilo neispravno. U istom laboratoriju ispitano je 462 uzoraka vode za atest od čega je 3 uzorka bilo neispravno.

U istom laboratoriju ispitano je 515 uzoraka vode iz bazena prema čl. 4. Pravilnika o sanitarno-tehničkim i higijenskim uvjetima bazenskih kupališta te o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda („Nar. nov.“ br. 107/12, 88/14 i 59/20) od čega je 2 uzorka bilo zdravstveno neispravno. Prema istom Pravilniku u laboratoriju je ispitano 28 uzoraka vode za punjenje bazena i svih 28 je odgovaralo MDK vrijednostima Pravilnika. Od uzoraka vode ostale na kemijske parametre je ispitano 3 uzorka vode iz bušotine i 3 uzorka tehnološke vode.

U laboratoriju za mikrobiologiju pitkih, površinskih, bazenskih i podzemnih voda ispitano je 2.808 uzoraka vode za ljudsku potrošnju od kojeg je 377 uzoraka bilo neispravno, 508 uzoraka za potrebe atesta gdje je utvrđen broj od 55 neispravnih uzoraka. U istom laboratoriju ispitano je 515 uzoraka vode iz bazena na mikrobiološke parametre prema Pravilniku od kojih je 22 mikrobiološki bilo zdravstveno neispravno. Broj ukupno ispitanih uzoraka vode za ljudsku potrošnju i vode iz bazena na parametar *Legionella pn.* je 422. od čega je u vodi za ljudsku potrošnju ispitano 355 uzoraka a, u vodi iz bazena 67 uzoraka. Od ukupnog broja ispitanih uzoraka u 106 uzoraka je izolirana *Legionella pn.*

Površinske i podzemne vode (ukupno 156 uzoraka na kemijske parametre i 73 uzorka na mikrobiološke parametre) analizirane su na parametre prema Ugovoru s Hrvatskim vodama, Planu sustavnog ispitivanja kakvoće površinskih i podzemnih voda na području Zadarske i Šibensko - kninske županije u periodu od 2022. do 2024. godine.

U sklopu monitoringa za ispitivanje zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju na području Zadarske županije u 2023. godini (redovni i revizijski monitoring 2023) ispitano je uzorka: 336 redovnog od čega je 21 bilo nesukladno i 39 uzorka u revizijskom monitoringu od čega je 1 bio nesukladan.

Sukladno zakonskoj regulativi proveden je i monitoring na 14 izvorišta na području Zadarske županije.

Tijekom 2023. godine Laboratorij za biologiju površinskih voda u Suradnji sa Službom za epidemiologiju, Odjelom za nadzor DDD-a praćenje zoonoza izvršio je identifikaciju komaraca. Ukupno su identificirane jединke s 33 postaje. Identificirane su 3 vrste komaraca:

Aedes albopictus Skuse 1.895; *Culex pipiens* Linnaeus 1.785; *Culiseta longiareolata* Macquart 1.838. Od ostale entomofaune određene su jединke iz porodica: *Cecidomyiidae* (Šišarice); *Ceratopogonidae* (Komarčići); *Formicidae* (Mravi); *Muscidae* (Muhe); *Pompilidae* (Putarice); *Psychodidae* (Nevidi ili Papatači); *Tipulidae* (Komari), reda *Diptera* (Dvokrilci) i *Lepidoptera* (leptiri), te razreda *Arachnida* (Paučnjaci).

Tijekom 2023. godine Laboratorij za biologiju površinskih voda analizirao je ukupno 6 uzoraka površinske vode na pokazatelj klorofil α .

U **Odjelu za zaštitu okoliša i mora** tijekom 2023. godine ukupno je ispitano 3.526 uzoraka. Analize su izvršene u slijedećim laboratorijima:

Laboratorij	Ukupan broj ispitanih uzoraka
Laboratorij za kemiju mora	672
Laboratorij za biologiju i mikrobiologiju mora	626
Laboratorij za kemiju otpadnih i procjednih voda	620
Laboratorij za mikrobiologiju otpadnih i procjednih voda	25
Laboratorij za sediment	1 359
Laboratorij za otpad i tlo	18
Laboratorij za zrak i aerobiologiju	206
	3.526

Uzorci mora su analizirani prema ugovorima i narudžbenicama na uzgajalištima, u lukama, na ispustima otpadnih voda u more, te za potrebe izrade studija o utjecaju zahvata na okolišu iz nekoliko županija (Zadarska, Šibensko - Kninska, Splitsko - Dalmatinska, Dubrovačko - Neretvanska i Istarska) a prema Uredbi o standardu kakvoće voda ("Nar. nov." br. 96/19; dopune "Nar. nov."20/23) te prema programu Praćenja stanja mora i okoliša Zadarske Županije.

Uzorci otpadnih voda su uzorkovani i analizirani prema dostavljenim Vodopravnim dozvolama i prema Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda ("Nar. nov." br. 26/2020). Obzirom na nove dostavljene vodopravne dozvole ispitivanje se obavlja na kompozitnim uzorcima (4 satni, 8 satni, 12 satni i 24 satni uzorci).

Ispituje se i sastav otpadnih voda u izlaznom kontrolnom oknu (screening analiza kompozitnih uzoraka) na pokazatelje (ovisno o djelatnosti na lokaciji) iz Tablice 1. Priloga 1. Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda i to najmanje jednom u razdoblju važenja plana upravljanja vodnim područjima u postupku preispitivanja i usklađenja vodopravne dozvole temeljem članka 171. Zakona o vodama, te kada na lokaciji nastanu promjene koje zahtijevaju izmjenu ili izdavanje nove vodopravne dozvole za ispuštanje otpadnih voda.

Za analizu otpada korišteni su važeći Zakoni, Uredbe i Pravilnici ovisno o vrsti otpada kao i njegovom daljnjem odlaganju ili obradi.

Zahtjevi norme 17025

Prema zahtjevu norme 17025 izvedeno je zahtjevno uzorkovanje i analiza morske vode i sedimenta za potrebe izračuna mjerne nesigurnosti uzorkovanja morske vode i mjerne nesigurnosti uzorkovanja sedimenta.

Laboratoriji su uspješno sudjelovali u međulaboratorijskim poredbenim ispitivanjima prema Planu međulaboratorijske usporedbe kako slijedi:

Laboratorij za kemiju mora (šest parametara)

Laboratorij za mikrobiologiju i biologiju mora (jedan parametar)

Laboratorij za mikrobiologiju otpadnih i procjednih voda (trideset osam parametara)

Laboratorij za sediment (dva parametra)

Monitoring – prema Programu praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja Zadarske županije ispitivanjem stupca vode (mora) i sedimenta

Tijekom 2023. godine provelo se ispitivanje stupca vode i sedimenta prema sektorskim programima za područja marikulture (22), područja ispusta otpadnih voda (25), područja luka otvorenih za javni promet i luka posebne namjene (27) i referentna područja (16).

Uzorci morske vode su uzorkovani u površinskom i pridnenom sloju i ispitana na opće parametre (12), fizikalno kemijske parametre (15), mikrobiološke i biološke parametre (3)

Uzorkovanje površinskog sloja sedimenta izvršeno je na pedesetsedam (57) od planiranih devedeset (90) točaka. Preostali sediment (33) će se uzorkovati i analizirati u 2024. godini. Prema Programu praćenja analizirano je osamnaest (18) fizikalno-kemijskih parametara.

Ocjena stanja okoliša prema Uredbi o standardu kakvoće voda ("Nar. nov." br. 96/19), te izmjenama i dopunama Nar. nov." br. 20/23 biti će obrađena u Izvještaju koji će biti gotov sredinom 2025. godine.

Monitoring ispitivanja kakvoće mora za kupanje u Zadarskoj županiji

Uzorci mora na plažama uzorkovani su i ocjenjivani prema Uredbi o kakvoći mora za kupanje ("Nar. nov." br. 73/08) i EU direktiva o upravljanju kakvoćom vode za kupanje (br. 2006/7/EZ)

Tijekom 2023. godine ispitivanje kakvoće mora u Zadarskoj županiji provodilo se u razdoblju od 15. 05. 2023. do 27.09. 2023. godine. Kakvoća mora pratila se na 100 točaka, a uzorkovan je 1.006 uzorak od toga 1.000 uzoraka u redovnom ispitivanju i 6 uzoraka kod ponovljenih uzorkovanja uslijed kratkotrajnog onečišćenja.

Od ukupno 1.030 uzoraka mora, prema **pojedinačnim ocjenama** tijekom 2023. godine 975 uzorka (97,5%) ocijenjeno je kao more izvrsne kakvoće, 16 uzoraka (1,6%) kao more dobre kakvoće i 9 uzoraka (0,9%) kao more zadovoljavajuće kakvoće. More nezadovoljavajuće kakvoće u pojedinačnim ocjenama nije zabilježeno. Prema **godišnjoj ocjeni**, 98 plaža (98,0%) spadaju u kategoriju izvrsne kakvoće mora, a 2 plaže (2,0%) spada u kategoriju dobre kakvoće mora. Plaže zadovoljavajuće i nezadovoljavajuće kakvoće mora prema godišnjoj ocjeni tijekom 2023. godine nisu zabilježene.

Istraživački projekt Ususret novoj direktivi Europske unije o upravljanju kvalitetom vode za kupanje EUROBATH

Odjel kao podizvođač sudjeluje u provedbi projekta EUROBATH čiji je nositelj IZOR Split, voditelj dr. sc. Slaven Jozić. Predviđeno trajanje projekta je od 2021 do 2024. godine. Odjel sudjeluje u uzorkovanju morske vode na određenim plažama, analizama i slanju izvješća u programskoj aplikaciji. Tijekom druge godine trajanja Projekta (2023. god) ukupno je uzeto 180 uzoraka morske vode.

Program praćenja vrsta i koncentracije peludnih zrnaca u zraku na području grada Zadra i njegove okolice

Tijekom 2023. godine ukupno je pregledano 436 peludnih preparata. U razdoblju od 01. siječnja do 31. prosinca je na mjernoj postaji Zadar zabilježena je koncentracija od 55.966 pz/m³ zraka. Zabilježena su peludna zrnca 52 različite biljne svojte.

Udio peludnih zrnaca drvenastih svojti u 2023. godini iznosi 64,69%, a udio peludnih zrnaca korova 33,21%. Udio peludnih zrnaca trava iznosi 2,10%.

Za ispitivano razdoblje za grad Zadar i njegovu okolicu izrađen je peludni kalendar kao grafički prikaz kretanje peludnih alergena tijekom 2023 godine.

U prosincu 2023. je proveden redoviti nadzor HAA tijekom kojeg je proširena akreditacija na pet metoda: dvije metode za određivanje sulfida u otpadnim vodama spektrometrijski, te dvije metode za određivanje sulfita u otpadnim vodama spektrometrijski. Metode su izrađene prema testovima Merk i Hach Lange. Također je uspješno proširena akreditacija na metodu određivanja nitrata u morskoj vodi metodom kontinuiranog protoka (CFA)

U **Odjelu za zajedničke analitičke tehnike** analizirano je u 2023 godini ukupno 3.234 uzorka. Analize su izvršene u slijedećim laboratorijima:

Laboratorij	Ukupan broj ispitanih uzoraka
Laboratorij za plinsku kromatografiju	1.534
Laboratorij za metale i nemetale	271
Laboratorij za TOC	1.124
Laboratorij za ionsku kromatografiju	304
Laboratorij za tekućinsku kromatografiju	1
	3.234

Ispitani su uzorci namirnica, površinskih voda, voda za ljudsku potrošnju, morskog sedimenta, otpadnih voda i eluata otpada. Većinom su analizirani parametri zdravstvene ispravnosti, ali i ostali parametri prema zahtjevu kupaca.

Odjel je tijekom 2023. godine uspješno sudjelovao i međulaboratorijskim ispitivanjima za pokazatelje u vodi, hrani, sedimentu i mulju:

- metali u sedimentu (2 PT uzorka)
- metali u mulju
- metali u hrani
- histamin u ribi i ribljim proizvodima
- anioni i kationi u vodi za ljudsku potrošnju i površinsku vodu
- ukupni organski ugljik (TOC) i ukupni ugljik (TC) u otpadnoj, morskoj vodi i sedimentu
- ukupni dušik u otpadnoj, morskoj vodi i sedimentu
- mineralna ulja u otpadnim vodama

Odjel za zajedničke analitičke tehnike sudjeluje u različitim programima praćenja stanja okoliša.

Tijekom prosinca 2023. proveden je redoviti nadzor HAA tijekom kojeg su akreditirane metode:

- određivanje ugljikovodika (alkana $C_{10}-C_{40}$) metodom plinske kromatografije u vodama za ljudsku potrošnju, površinskim, podzemnim, otpadnim vodama, morskoj vodi, sedimentu, mulju i otpadu
- određivanje metala i metaloida ICP-MS tehnikom u sedimentu,
- za određivanje histamina u ribi i ribljim proizvodima.

Tijekom 2023. izvršen je veliki servis uređaja u Laboratoriju za IC, zamijenjene su kolone i supresor, izvršene su verifikacije metoda te je potvrđena akreditacija za sve metode u tom laboratoriju. Nije bilo pritužbi kupaca na obavljene usluge Odjela.

Odjel za uzorkovanje i opće poslove službe odradio je uzorkovanja svih uzoraka sukladno ugovorima i narudžbama te administrativni dio.

Većina uzorkovanja se provodila na području Zadarske županije. Osim na području Zadarske županije dio uzorkovanja je odrađen i na području Ličko – senjske, Šibensko – kninske, Istarske i Dubrovačko – neretvanske županije sukladno zahtjevima naših komitenata. Uzorkovanja su se provodila službenim autima i brodicom zavoda. Za sve obavljena uzorkovanja prijedeno je ukupno 85.704 kilometara, dok je brod prešao 5.000 nautičkih milja.

Osim uzorkovanja odjel je i odradio sav administrativni posao koji se odnosi na ispis i slanje izvještaja o ispitivanju našim komitentima putem pošte ili maila.

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ZADAR
VRŠITELJICA DUŽNOSTI RAVNATELJA

Broj: 01-322/24

Zadar, 07. veljače 2024. god.

Stela Klepac Erstić, dr. med. spec. epidem.

